

BIBLIOTHECA PUBLICA III

MIEJSKA **B**IBLIOTEKA **P**UBLICZNA
W KIELCACH

2014

Opracowanie redakcyjne
Andrzej Maćkowski
Katarzyna Zaręba-Kowalczyk

Korekta
Zespół

Opracowanie graficzne, skład i łamanie
Marek Maksymiuk

Druk i oprawa
Drukarnia PANZET

© Copyright by Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach, 2014

ISBN: 978-83-920568-3-3

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach
25-406 Kielce, ul. M. Konopnickiej 5, tel. 41 362 70 13; 368 54 09
fax 41 362 61 15; e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

Drukarnia PANZET
25-390 Kielce, ul. Dymińska 38
tel. 41 361 26 31; www.panzet.com.pl
biuro@panzet.com.pl

Spis treści

- 5 Andrzej Maćkowski *Tempus fugit*

HISTORIA I STATYSTYKA

- 7 Katarzyna Zaręba-Kowalczyk *Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej Kielcach za lata 2012-2013*
- 28 Renata Sztandera, Mirosław Domański *Odkryć to, co nieodkryte...*

BIBLIOGRAFIA

- 35 Iwona Majewska *Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach w mediach w latach 2012-2013*

BADANIA. FORMY PRACY

- 39 Renata Sztandera *Skontrum+*
- 44 Agata Zając *Galeria literacka w filii nr 5 MBP w Kielcach*
- 46 Renata Kajdan, Barbara Ząbek *Godzinami o książkach w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kielcach*
- 51 Iwona Ozga *Spotkanie z folklorem: scenariusz imprezy*
- 55 Elżbieta Szczygieł *Akademia detektywów: scenariusz imprezy*
- 62 Agata Zając, Renata Sztandera *Mały Europejczyk – Włochy: scenariusz imprezy*

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- 65 Elżbieta Kubicka *Wspomnienie o Dorocie Chudzińskiej zm. 26.04.2014 r.*

Z PODRÓŻY

- 67 Alicja Kosmala *Dach Afryki*
- 72 Barbara Muszyńska *Moje podróżowanie*

PRACOWNICY MBP W KIELCACH

- 75 *Wykaz działów i filii MBP, sierpień 2014 r.*

Tempus fugit

Weszliśmy w drugie dziesięciolecie swego istnienia, jako biblioteka nowoczesna, dobrze wyposażona, z tysiącami wiernych i nowych czytelników, których aktywność potwierdza sens i celowość naszych modernizacyjnych przedsięwzięć.

Trudno snuć przewidywania w jakim kierunku podążać będą biblioteki publiczne w dalszej przyszłości. Na podstawie doświadczeń naszej biblioteki, mogą chyba zaryzykować stwierdzenie, że klasyczne czytelnictwo broni się dość skutecznie w wieku informatycznej rewolucji. Czytamy co prawda trochę inaczej, szybko, „po nagłówkach”, w celu uzyskania jak najszybszej odpowiedzi na nurtujące nas pytania, mniej wśród nas tych delectujących się lekturą, celebrytujących sam akt czytania, ale generalnie nie odwracamy się od książki papierowej. Są już ponoć poważne badania sugerujące, że lepiej, szybciej i trwalej zapamiętuje się treści z papierowej książki, a nie z elektronicznego czytnika. Może wpływa na to możliwość całościowego oglądu książki tradycyjnej, szybkiego przerzucania od tytułu do zakończenia, w przeciwieństwie do jednej kartki czytnika? To Państwo indywidualnie będą na to pytanie odpowiadali i wytyczali tym samym jeden z kształtów przyszłych bibliotek.

Nowym zjawiskiem obserwowanym zza bibliotecznej lady jest popularność blogów różnej wartości i też najczęściej marnej jakości autobiografii, mających, a jakże, postać klasycznej książki. Czasami można odnieść wrażenie, że piszących jest więcej niż czytających.

Kiedyś inteligenta wyróżniało wszechstronne odczytanie i samokrytycyzm w stosunku do własnych możliwości na tym polu. Obecnie aspirującym do zajęcia miejsca historycznego inteligenta wydaje się, że musi o nim świadczyć koniecznie własna książka. Nieważne, że jej żywot kończy się na pierwszym, szumnym wieczorze autorskim, poprzedzonym zręczną reklamą, ważne, że oto i ja „napisałem książkę”.

Dla bibliotek kłopot z tym zjawiskiem wynika z wprost nachalnej chęci „pisarzy” do zaistnienia w katalogach bibliotecznych. Trudno się opędzić od atrakcyjnych propozycji sprzedaży. Jest to zakupowy dylemat nie do rozwiązania. Ulegać presji autorów, wydawców, ale też i pewnej części czytelników i kupować te „dzieła”, czy też samozwańczo walczyć ze szmirą, bezwartościową pisaniną i nie dopuszczać jej na półki biblioteki.

Pewnie i to zjawisko spowszednieje, przyjmie skromniejsze wymiary i przestanie być takim swoistym wyznacznikiem czasu. Przyjdzie nowa moda, szybko obnaży słabości poprzedniej, wchłonie to co w niej było wartościowego i wszystko powtórzy się od początku, choć nie do końca tak samo.

Ot proces dziejowy, w takim samym stopniu kształtujemy go my, w jakim kształtuje on nas. Zmiany odbieramy, jako zbyt szybkie, nie pozwalające się spokojnie ułożyć w otaczających realiach. To co jest aktualne dziś, jutro już nim nie jest. Chcielibyśmy nadażać za tymi zmianami, to jednak nie za bardzo się udaje. Stąd częste frustracje, poczucie tymczasowości, obawy o przyszłość. Trudo projektuje się własny żywot, ale też i przyszłość instytucji.

Myślę, że bibliotekarze wyzbywają się powoli chęci kształtowania gustów i przyzwyczajęń czytelniczych, oczywiście poza działaniami biblioterapeutycznymi, a skupiają się na nadażaniu za trendami zmieniającej się rzeczywistości, by poprzez przyjazne towarzyszenie Czytelnikowi, ułatwiać mu choć w części odkrywanie przykrytej wrzaskiem i szumem informacyjnym – prawdziwej urody świata. „Czas ucieka, wieczność pozostaje”.

Andrzej Maćkowski

HISTORIA I STATYSTYKA

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk

Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach za lata 2012-2013

Struktura organizacyjna. Sieć i baza lokalowa

W sieci bibliotek MBP funkcjonowało 13 filii bibliotecznych zlokalizowanych w zasobach spółdzielni mieszkaniowych, lokalach komunalnych i szkolnych.

Filie nr 2, 4, 8, 11, 13 zajmują lokale w szkołach. Filie nr 1, 5, 10, 12 znajdują się w pomieszczeniach spółdzielczych. Natomiast filie nr 3, 6, 7, 9 zajmowały zasoby komunalne.

We wrześniu 2012 roku odbyło się uroczyste otwarcie filii nr 4 w nowej siedzibie przy ul. Górniczej 64 (os. Herby). Biblioteka uzyskała lokal o powierzchni ponad 233 m² w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 28. Wiązało się to z adaptacją pomieszczeń, generalnym remontem i nowym wyposażeniem.

Filia nr 4 przy ul. Romualda 3/18 posiadała jednoizbowe pomieszczenie (46 m²) należące do Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Pod koniec 2013 roku rozpoczęła się modernizacja filii nr 9 przy ul. Okrzei i pomieszczeń użytkowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury.

W styczniu 2014 roku zakończony został remont i otwarto w lokalu o powierzchni 405 m² bibliotekę łączącą zbiory filii nr 7 i filii nr 9. W ten sposób dwie biblioteki znajdujące się w pobliżu zostały połączone w wielofunkcyjną placówkę z różnorodnymi zbiorami (książki, czasopisma bieżące, książka mówiona dla niewidomych i niedowidzących, zbiory obcojęzyczne i do nauki języków).

Obecnie wszystkie filie posiadają bardzo dobre warunki lokalowe, są nowoczesnie wyposażone, z pomieszczeniami dla najmłodszych czytelników.

Od stycznia 2014 roku Miejska Biblioteka Publiczna ma 12 filii bibliotecznych.

MBP filia nr 4, 2012 r.

MBP filia nr 9, 2014 r.

W planach władz samorządowych miasta przewidziane jest otwarcie placówki w dzielnicy oddalonej znacznie od centrum i nie posiadającej dogodnego dostępu do biblioteki. Na razie brak decyzji gdzie ją zlokalizować.

Struktura organizacyjna nie uległa zmianie. Nadal aktualnym celem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach jest utworzenie Biblioteki Głównej.

Kadra, kształcenie bibliotekarzy, warsztaty, szkolenia, seminaria, wymiana doświadczeń.

W 2013 roku w MBP zatrudnionych było 69 pracowników, w tym na stanowiskach bibliotekarskich 48 osób (37 z wykształceniem wyższym, 11 ze średnim bibliotekarskim).

Wszyscy zatrudnieni na stanowiskach bibliotekarskich posiadają wykształcenie kierunkowe bibliotekarskie.

Jedna osoba kontynuowała naukę na studiach podyplomowych UJK na Wydziale: Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo.

W ramach stałego podnoszenia kwalifikacji i doświadczeń zawodowych bibliotekarze brali udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką i inne biblioteki oraz instytucje kultury.

Bibliotekarze uczestniczyli w następujących formach dokształcania:

- w seminarium z cyklu *Digitalizacja – Biblioteki cyfrowe – systemy zarządzania, obsługi oraz kryteria oceny* organizowanym przez Centrum Promocji Informatyki w Warszawie (2012 rok, Warszawa);
- w konferencji *Wypowiedziane – przemilczane. Literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań współczesności*. Organizatorem Konferencji była Pracownia Badań Literatury dla Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza (2012 rok, Warszawa);
- w Forum Bibliotekarzy Województwa Świętokrzyskiego organizowanym przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną (2012 rok i 2013 rok, Kielce);
- w konferencji realizowanej w ramach Świętokrzyskiego Zjazdu Latarników Polski Cyfrowej, stanowiącego element ogólnopolskiego projektu *Polska Cyfrowa Równych Szans*.

Realizatorami tego projektu są Ministerstwo Administracji Cyfryzacji oraz *Stowarzyszenie Miasta w Internecie*. Polska Cyfrowa Równych Szans to największe przedsięwzięcie edukacji cyfrowej Polaków 50+ (2013 rok, Kielce);

Konferencja poprzedzona była warsztatami *Jak skutecznie wprowadzać generację 50+ w świat Internetu*. Warsztaty organizowane były przez *Stowarzyszenie Miasta w Internecie* (2012 rok, Kielce);

- w seminarium *Nowe technologie, e-czytelnicy w bibliotekach amerykańskich oraz Współpraca uczelni, bibliotek publicznych i muzeów na przykładzie Archiwum Cyfrowego Northwest*. Seminarium prowadzone było przez bibliotekarza Uniwersytetu Stanowego w Oregonie i wykładowcę Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego (2013 rok, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach);
- w *Ogólnopolskich Warsztatach Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej UKD* prowadzonych przez Bibliotekę Narodową (2012 rok, Warszawa);
- w szkoleniu *Biblioteka+* w miejskiej Bibliotece Publicznej w Chrzanowie (2012 rok, Chrzanów);
- w konferencji dotyczącej działalności bibliotek publicznych w Oświęcimiu połączonej ze zwiedzaniem nowo wybudowanej biblioteki (2012 rok, Oświęcim);
- w seminarium dotyczącym *Dyskusyjnych Klubów Książki* organizowanym przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach i Instytut Książki w Warszawie (2012 rok, Kielce);
- w warsztatach dla moderatorów *Dyskusyjnych Klubów Książki* (2013 rok, Kielce);
- w seminarium *Media społecznościowe i ich wykorzystanie w bibliotekach*. Seminarium organizowane było przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną (2013 rok, Kielce);
- w *Szkoleniu dotyczącym wypożyczania w systemie IBUK* (2013 rok, Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach);
- w Targach Książki w Warszawie, Krakowie, Katowicach oraz Targach Edukacyjnych w Kielcach (2012, 2013 rok);
- instruktaż indywidualny dotyczył głównie: tworzenia katalogu on-line, selekcji, wyceny i oceny darów bibliotecznych, opracowania zbiorów.

Dokształcaniem objęci byli również pracownicy administracji i księgowości. Pracownik administracji dokształcał się z zakresu instrukcji kancelaryjnej, natomiast pracownicy księgowości z zakresu prawa pracy i ustawy o finansach publicznych. Tematyka kształcenia dotyczyła:

- zmian w wypłacaniu zasiłków chorobowych, macierzyńskich i opiekuńczych (szkolenie w 2012 roku i 2013 roku, Kielce);
- nowych zasad zatrudniania i wynagradzania pracowników instytucji kultury (2012 rok, Kielce);

W 2013 roku odbyło się szkolenie dla dyrektorów i głównych księgowych instytucji kultury na temat podatku VAT, kontroli zarządczej, umów dotyczących praw autorskich i pokrewnych (Kielce).

W 2012 roku praktyki odbyło 4 studentów III roku Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Staż pracy w 2012 roku z Miejskiego Urzędu Pracy odbyły 2 osoby, w 2013 roku 3 osoby z wykształceniem bibliotekarskim.

Komputeryzacja i automatyzacja

We wszystkich filiach bibliotecznych zainstalowany jest program biblioteczny Mateusz. Program obejmuje wszystkie funkcje biblioteczne: wypożyczanie, ewidencję zbiorów, opracowanie, statystykę i obsługę czytelników. Może funkcjonować w systemie rozproszonym z możliwością rezerwacji książek przez stronę internetową.

W 2013 roku MBP posiadała 106 stacji komputerowych, wszystkie z dostępem do Internetu. Stan techniczny komputerów jest dobry, wymianie podlegają niektóre wcześniej zakupione.

Strona internetowa biblioteki posiada moduł OPAC WWW (Online Public Access Catalogs).

Czytelnicy mają do dyspozycji katalog, możliwość sprawdzenia na bieżąco dostępności książek. Po zalogowaniu się, wprowadzeniu numeru karty i PIN mają dostęp do własnego konta, możliwość prolongaty wypożyczonych materiałów bibliotecznych, rezerwacji pozycji aktualnie wypożyczonych oraz zamawiania książek dostępnych.

Jeżeli Czytelnik wpisze w swoim profilu konta adres e-maila otrzymuje powiadomienie o zbliżającym się terminie zwrotu i oczekujących rezerwacjach.

Jeżeli, natomiast bibliotekarz na życzenie Czytelnika wpisze do systemu numer telefonu komórkowego, uruchomiona zostanie usługa powiadamiania SMS o rezerwacjach.

Od początku istnienia systemu (od 1 października 2009 r.) do 2011 roku wysłanych zostało ponad **17 000** powiadomień SMS. W 2012 roku – **24 813** i 2013 roku – **21 799** wysłanych SMS – powiadomień o rezerwacjach.

Bardzo ciekawą formą dla Czytelników jest funkcjonujący serwis czytelniczy – komentarze do przeczytanych książek. Powstaje jednocześnie ranking komentatorów.

Czytelnicy mają możliwość w *Księżde gości* zgłosić uwagi na temat funkcjonowania biblioteki i propozycje zakupu nowych książek.

Na stronie internetowej na bieżąco umieszczane są informacje o organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną imprezach, konkursach, wystawach i innych wydarzeniach.

Na stronie www Miejskiej Biblioteki Publicznej w 2012 roku zarejestrowano: **292 735** odwiedzin, **28 316** logowań na konto, **15 586** zarezerwowanych pozycji, **55 304** wol. prolongat.

W 2013 roku zanotowano: **295 585** odwiedzin, **46 642** logowania na konto, **17 213** zarezerwowanych pozycji, **21 568** wol. prolongowano.

Działalność informacyjno-bibliograficzna i wydawnicza

Katalogi komputerowe uzupełniane są na bieżąco po dokonaniu nowych zakupów.

Ponadto wszystkie zbiory wprowadzone są w 100%.

W latach 2012-2013 udzielono **111 819** informacji rzeczowych, bibliotecznych i bibliograficznych.

Czytelnicy MBP mieli możliwość czytania wybranych tytułów IBUK poprzez dostęp do elektronicznej wersji książek publikowanych przez wiodące polskie wydawnictwa.

Ogółem wydano 260 haseł dostępu. Zarejestrowano 100 logowań, udostępniono 150 pozycji.

Biblioteka przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii *Zaczytani*, której celem jest stworzenie w szpitalnych oddziałach dziecięcych miejsc z książkami.

MBP brała udział w kampanii *Biblioteka – miejsce bezpiecznego Internetu*. Inicjatorami projektu byli: Fundacja Dzieci Niczyje, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Microsoft. Kampania została zakończona 26 maja 2012 roku.

Czytelnicy mieli możliwość korzystania z bezpłatnych kursów języka angielskiego poprzez dostęp na stronie internetowej: dla dzieci *FunEnglish w bibliotece* i dla dorosłych *Angielski 1 2 3*.

W ogólnopolskich czasopismach fachowych ukazały się artykuły napisane przez pracowników MBP:

- Sztandera, Renata: *System biblioteczny Mateusz – przyszłość jest dzisiaj*// Biblioteka w szkole 2013, nr 7-8, s. 8-11;
- Sztandera, Renata: ...*Skontrum* + //Poradnik Bibliotekarza 2012, nr 9, s. 13-16;
- Zajac, Agata: *Mały Europejczyk* //Poradnik Bibliotekarza 2012, nr 11, dodatek, Świat książki dziecięcej, s. 21-23 (Animacja w bibliotece dla dzieci);

Opracowane i opublikowane zostały również:

- *Bibliotheca Publica II 2012*, zawierająca materiały dotyczące Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach; Opracowanie redakcyjne: Andrzej Maćkowski i Katarzyna Zaręba-Kowalczyk; Rok wydania 2012;
- *Janusz Korczak. 2012 Rok Korczaka (wybór ze zbiorów MBP – zestawienie bibliograficzne)*; Opracowanie: Renata Sztandera, współpraca Agata Zajac/pdf . – www.mbp.kielce.pl, 2012;
- Sztandera, Renata: *Wyniki ankiety dotyczącej satysfakcji użytkowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach* / pdf, www.mbp.kielce.pl, 2012;
- *Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach – retrospekcja; Filie wczoraj i dziś – wystawa jubileuszowa – katalog wystawy*. Scenariusz wystawy i opracowanie katalogu: Katarzyna Zaręba-Kowalczyk i Renata Sztandera / pdf, www.mbp.kielce.pl, 2013;
- *Julian Tuwim. 2013 Rok Tuwima – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach)*. Opracowanie: Renata Sztandera / pdf – www.mbp.kielce.pl, 2013;
- *Kalendarium rocznic w 2014 roku*. Opracowanie: Bożena Iwan / pdf – www.mbp.kielce.pl, 2013.

Gromadzenie zbiorów, selekcja, ewidencja

Profil zbiorów w filiach ma charakter popularny (literatura piękna, biografie, pamiętniki, poradniki, wydawnictwa z dziedziny psychologii, krajoznawstwa, podróźnicze).

Stan zbiorów na koniec 2013 roku wyniósł **308 400** wol. w tym:

- książki – **306 152** wol.;
- zbiory specjalne – **2 248** jednostki ewidencyjne (filmy, kasety video, DVD, kasety magnetofonowe, książka mówiona).

W 2012 roku przybyło 15 505 wol., w 2013 roku 22 887 wol.

Zakup w 2013 roku stanowił 56,95 % zakupu w 2012 roku. Wydatkowana kwota zmniejszyła się o 105 444,43 zł. Zakupione nowości książkowe to:

- literatura piękna dla dorosłych – 831 tytuły (3487 wol), co stanowi 54,60 % całości zakupionych tytułów,
- literatura dla dzieci i młodzieży – 290 tytułów (1283 wol.), co stanowi 19,05 % całości zakupionych tytułów,
- literatura popularnonaukowa – 401 tytułów (1523 wol.), co stanowi 26,35 % zakupionych tytułów.

Średnia cena książki wyniosła 21,19 zł.(w 2012 roku) i 21,62 zł (w 2013 roku). Zakupiona literatura piękna dla dorosłych i dzieci to głównie nowości wydawnicze, bestsellery rekomendowane przez media i znajdujące się w rankingach prowadzonych przez magazyny literackie i księgarskie a także w dziennikach i tygodnikach społeczno-politycznych.

Zakupiona literatura popularnonaukowa to głównie książki z zakresu nauk przyrodniczych, medycyny, religii, geografii, historii, nauk społecznych. Wśród nabytków znalazły się także biografie (malarzy, aktorów, polityków, literatów). Wzbogacony o kolejne tytuły został dział Judaica oraz księgozbiór regionalny.

Kontynuując gromadzenie audiobooków, MBP zakupiła w 2012 roku – 210, a w 2013 roku – 161 tytułów książek na płytach CD w formacie audio lub Mp3.

W 2012 roku podpisano umowę na korzystanie z 62 tytułów w formie e-book.

W okresie 2 lat przeprowadzono skontra w 9 jednostkach sprawdzając i porządkując księgozbiór w zautomatyzowanym systemie bibliotecznym Mateusz. W zależności od ilości księgozbioru spisy trwały 3 do 5 dni. Metodą tradycyjną skontra trwało średnio miesiąc.

Zbiory biblioteczne podlegają selekcji, głównie ze względu na zacytanie (zniszczenie).

W 2012 roku ubytkowanych zostało 14 635 wol., a w 2013 roku – 29 854 wol.

Księgozbiór i prenumerata czasopism MBP w Kielcach (lata 2012-2013)

Rok	Przybyło książek	W tym zakup	Wydatkowana	Zakup do lat 15	Zakup na 100 mieszk.	Ubyło w roku wol.	Prenumerata czasopism
2012	15 505	11 561	245 044	2 252	5,74	14 635	107 tytułów
2013	22 887	6 454	139 559	858	3,22	29 854	89 tytułów
Ogółem/ średnia	38 392	18 015	384 603	3 110	4,48	44 489	98

Znaczącymi przybytkami są dary książkowe od czytelników. W 2013 roku filie przyjęły i wpisały 15 144 wol. zbiorów, co stanowi ponad 60 % wszystkich przybytków. Są to w większości pozycje z literatury pięknej, popularnonaukowej oraz lektury.

Ekwiwalent za zagubione książki w 2013 roku wyniósł 1 276 wol.

W 2013 roku zakupionych zostało 161 j.inw. książki mówionej

W 2011 roku przyjęty został w depozyt księgozbiór PTTK – Oddziału Świętokrzyskiego. Zbiory są systematycznie opracowywane i udostępniane prezencyjnie w filii nr 11 (ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 53). W 2013 roku opracowano 1 466 wol. Łącznie skatalogowano (książki, czasopisma, DŹS) 4 140 wol.

Księgozbiór MBP (lata 2012-2013)

Filia/rok	2012 ogółem	2012 w tym do lat 15	2013 ogółem	2013 w tym do lat 15
Filia nr 1	24 830	2 064	24 672	2 040
Filia nr 2	21 155	2 835	21 043	2 837
Filia nr 3	27 893	6 623	28 680	6 745
Filia nr 4	11 859	3 040	12 964	3 224
Filia nr 5	43 441	11 728	43 754	11 689
Filia nr 6	11 661	4 441	11 913	4 480
Filia nr 7	23 656	53	2 516	0
Filia nr 8	23 732	7 401	23 618	7 354
Filia nr 9	29 411	2 722	40 511	2 664
Filia nr 10	23 745	3 877	23 733	3 900
Filia nr 11	30 100	7 230	30 287	7 200
Filia nr 12	28 526	5 825	28 346	5 919
Filia nr 13	12 341	3 733	12 481	3 732
Dział Udostęp.	1 588	0	1 634	0
OGÓLEM	313 938	61 572	306 152	61 784

Zbiory biblioteczne wyniosły:

- w 2012 roku – **316 342** jednostek inwentarzowych, w tym **313 938** wol. książek i **2 404** j. inw. zbiorów specjalnych (filia nr 7 – 976 j.inw.; filia nr 9 – 1 374 j.inw.; filia nr 11-14 j.inw.; Dz.Udost. – 40 j.inw.),
- w 2013 roku – **308 400** jednostek inwentarzowych, w tym **306 152** wol. książek i **2 248** j. inw. zbiorów specjalnych (filia nr 7-11 j.inw.; filia nr 9 – 2 197 j. inw.; Dz. Udost. – 40 j. inw.).

Opracowanie zbiorów

Opracowanie zbiorów odbywa się w module Kasia, który umożliwia pozyskiwanie opisów z wielu źródeł internetowych. Pozwala to na skracanie czasu opracowania materiałów bibliotecznych. Przez to książka szybciej trafia do czytelnika.

Do opisów możemy dodawać informacje takie jak: spis treści oraz informacje o treści dokumentu, sygnatury obrazkowe, zestawienia tematyczne, cykle, serie. Dzięki zintegrowanemu z programem modułowi skanowania, także obrazy okładek.

W związku z tym, że system stale się rozwija, można sprecyzować czas i miejsce akcji opracowywanej pozycji (pole 975 a), dodawać do opisów aktywne linki do różnych miejsc w sieci, np. serwisu Google Book Search.

Opracowanie zbiorów jest wspomagane przez obsługę kartotek haseł wzorcowych i słowników. Miejska Biblioteka Publiczna Kielcach stosuje Język Haseł Przedmiotowych BN oraz kartotekę haseł wzorcowych NUKAT. Kartotekę haseł wzorcowych NUKAT uzupełniamy o własne odsyłacze, wyświetlamy już istniejące i tworzymy tymczasowe hasła wzorcowe.

Bazy danych są meliorowane i porządkowane. Opisy bibliograficzne są ujednocinane oraz te, które były tworzone w I stopniu szczegółowości zastępujemy opisami pobranymi z Biblioteki Narodowej. Zdublowane opisy podlegają scaleniu w module Scalania.

Ich wyszukiwanie odbywa się za pomocą indeksu tytułowego lub indeksu numerów ISBN.

Daje to możliwość bezpośredniego zastąpienia rekordu wynikowego powstałego ze scalania rekordem pobranym z bazy podwiązanej. Łącznie od wprowadzenia systemu bibliotecznego Mateusz do końca 2013 roku scalonych zostało 17 470 opisów.

Z naszych katalogów skorzystało 460 instytucji (użytkownicy Mateusza). Pobranych zostało około 103 tysiące opisów.

Udostępnianie zbiorów. Czytelniczy i wypożyczenia

W 2011 roku zarejestrowanych było **23 171** czytelników, w 2013 roku **23 915** osób.

Wzrost liczby czytelników i wypożyczeń jest efektem działania filii w środowisku lokalnym, promocji biblioteki na stronie internetowej, w portalach dotyczących kultury.

Łatwiejszy dostęp do informacji o zbiorach poprzez stronę internetową biblioteki, możliwość rezerwacji pozycji wypożyczonych lub zamawiania książek znajdujących się aktualnie w bibliotekach – są to czynniki przyczyniające się do wzrostu wypożyczeń.

Bardzo istotną sprawą jest to, że system narzuca sprawny obrót książek, zwłaszcza nowości.

Czytelnicy są zobligowani aby w terminie oddawać wypożyczone pozycje, przez co nowości szczególnie popularne, trafiają szybciej do oczekujących czytelników.

Spełniamy bardzo szybko postulaty dotyczące zakupu wybranych tytułów, serii lub książek z określonych dziedzin.

Czytelnicy poszukują wydań książek nagrodzonych, lub umieszczanych na listach bestsellerów. Dużym zainteresowaniem cieszy się literatura faktu, współczesna, pamiętniki, wspomnienia, biografie. Nie słabnie popularność kryminałów, książek podróżniczych, jak również politycznych i wojennych.

Utrzymuje się także zainteresowanie książkami, które posłużyły jako scenariusze filmowe czy jako podstawa programów telewizyjnych lub radiowych.

Kobiety najczęściej czytają romanse i powieści obyczajowe. Mężczyźni najchętniej sięgają po powieści sensacyjne i literaturę faktu. Młodzież preferuje powieści fantastyczne z elementami grozy i magii. Najmłodszy czytelnicy najchętniej wybierają książki ładnie wydane, bogato ilustrowane.

Wśród zbiorów udostępnianych w czytelniach najpopularniejsza jest prasa codzienna i bieżące wydania tygodników społeczno-politycznych, popularnych dotyczących kultury, mody, a także „Anonse”.

Od kilku lat obserwujemy spadek zainteresowania książkowymi wydawnictwami informacyjnymi. Słowniki i encyklopedie udostępniane są sporadycznie. Czytelnicy poszukują informacji w Internecie.

W 2012 roku w filiach zarejestrowano **23 773** czytelników, w tym do lat 15 – 3099.

Bibliotekę odwiedziło ogółem w ciągu 2012 roku **341 803** osób, w tym: wypożyczalnie – 233 924; czytelnie ogólne – 79 517; czytelnie internetowe – 5 861, w imprezach uczestniczyło – 22 501 osób.

W 2012 roku w czytelniach na miejscu udostępniono **127 979** pozycji (12 407 książek, 115 572 czasopisma).

W 2013 roku zarejestrowano **23 915** czytelników, w tym do lat 15 – 2 922.

Bibliotekę odwiedziło ogółem **345 465** osób, w tym: wypożyczalnie – 241 353; czytelnie ogólne – 88 244; czytelnie internetowe – 5 049, w imprezach brało udział – 10 818 osób.

W 2013 roku w czytelniach na miejscu udostępniono – 130 235 pozycji (11 293 książek, 118 942 czasopism).

MBP w Kielcach uczestniczy w wypożyczaniu międzybibliotecznym. W 2012 roku przyjęto i zrealizowano 12 zamówień; w 2013 roku 20 zamówień.

Kontynuowano starania o odzyskanie książek przetrzymanych przez czytelników. W 2012 roku wysłanych zostało 2 337 upomnień, w tym 434 przez kancelarię prawniczą.

W 2013 roku wysłano 2 457 upomnień, w tym 368 przez kancelarię prawniczą.

Wypożyczenie na 100 mieszkańców w 2012 roku wyniosły – 273,17; w 2013 roku 282,60 j. inw.

Wypożyczenia 2012 rok

Filia	Wypożyczenia ogółem	W tym książek	W tym czasopism	W tym zbiorów specjalnych	Wypożyczenia literatury pięknej do lat 15
Filia nr 1	61 055	55 706	5 349	0	6 352
Filia nr 2	24 992	22 927	2 065	0	3 338
Filia nr 3	53 567	49 638	3 929	0	4 539
Filia nr 4	11 969	10 285	1 684	0	1 747
Filia nr 5	69 076	64 093	4 983	0	13 062
Filia nr 6	8 285	7 415	870	0	2 361
Filia nr 7	55 139	49 531	5 238	370	151
Filia nr 8	53 198	46 196	7 002	0	6 893
Filia nr 9	33 932	30 430	2 521	981	3 442
Filia nr 10	55 207	50 898	4 309	0	6 679
Filia nr 11	53 146	47 925	5 216	5	7 105
Filia nr 12	91 619	83 150	8 469	0	9 372
Filia nr 13	20 322	19 386	936	0	2 683
Dz.Udost.	185	80	105	0	0
Razem	591 692	537 660	52 676	1 356	67 724

Wypożyczenia 2013 rok

Filia	Wypożyczenia ogółem	W tym książek	W tym czasopism	W tym zbiorów specjalnych	Wypożyczenia literatury pięknej do lat
Filia nr 1	64 950	59 600	5 350	0	4 759
Filia nr 2	24 073	21 823	2 250	0	3 341
Filia nr 3	53 463	49 191	4 272	0	4 156
Filia nr 4	14 866	14 119	747	0	1 994
Filia nr 5	73 061	68 399	4 662	0	13 801
Filia nr 6	9 925	8 946	979	0	2 338
Filia nr 7	46 789	42 491	4 068	230	182
Filia nr 8	58 396	51 710	6 686	0	6 501
Filia nr 9	25 366	21 728	2 405	1 233	2 463
Filia nr 10	62 028	57 538	4 490	0	7 953
Filia nr 11	53 398	48 577	4 816	5	6 966
Filia nr 12	93 933	85 050	8 883	0	9 063
Filia nr 13	26 584	25 374	1 210	0	3 831
Dz.Udost.	195	37	57	101	0
Razem	607 027	554 583	50 875	1 569	67 348

Czytelnictwo niepełnosprawnych i seniorów.

Filie współpracują z różnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi oraz instytucjami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi, organizując zajęcia z elementami biblioterapii.

Siedem filii stale współpracuje z następującymi ośrodkami: **filia nr 1** – Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 17 Specjalnych, Środowiskowym Domem Samopomocy, **filia nr 2** – Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Środowiskowym Domem Samopomocy – Klubem Seniora, **filia nr 3** – Zespołem Placówek Szkolno-Wychowawczych, **filia nr 6** – Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii „Rafael”, **filia nr 9** – Zespołem Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4, Ogniskiem Wychowawczym, **filia nr 10** – Integracyjnym Przedszkolem Samorządowym nr 27, Klubem Seniora, **filia nr 13** – Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 17 Specjalnych.

W filiach lub w placówkach wychowawczych odbywały się lekcje biblioteczne, konkursy, zabawy literackie. Filia nr 13 kontynuowała cykl zajęć edukacyjno-plastycznych *Z niewielką pomocą naszych przyjaciół* dla dzieci z Zespołu Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 17.

W filii nr 9 działa wypożyczalnia „książki mówionej” (CD, kasety magnetofonowe) przeznaczona głównie dla osób niewidomych i niedowidzących oraz z dysfunkcjami. Biblioteka oferuje książki dla dorosłych i dzieci, w tym lektury.

Dużą i stale rosnącą grupą czytelników stanowią ludzie starsi. Biblioteki angażują się w pracę z seniorami między innymi poprzez:

- dostarczanie książek i czasopism do domu osobom chorym i niepełnosprawnym. *Książka do domu – Książka na telefon* (filie: nr 3, nr 4, nr 6, nr 10 i nr 12);
- czytanie książek lub odtwarzanie książek mówionych seniorom w Środowiskowym Domu Samopomocy (filia nr 2);
- *Internet dla Seniora*. Filie w ustalone dni oferują wszystkim chętnym seniorom naukę obsługi komputera, tworzenia plików, korzystania z poczty elektronicznej oraz wyszukiwania potrzebnych informacji w Internecie (wszystkie filie);
- *Klub Miłośników Słowa Czytanego w filii nr 5*. Spotkania czytelników, omawianie tematów z wybranych książek, np. kobiety w islamie, literatura o miłości, twórczość kobiet;
- *Dyskusyjne Kluby Książki* prowadzone przez filię nr 2, 4, 8.

DKK dają swoim czytelnikom możliwość poznania nowości czytelniczych literatury pięknej, popularnonaukowej, uczestniczenia w spotkaniach autorskich, uczestniczenia w dyskusjach.

Seniorzy chętnie uczestniczą w spotkaniach autorskich, pogadankach, prezentacjach multimedialnych, wernisażach i wieczorach literackich. W filiach nr 4, 5 i 10 odbyły się koncerty poetycko – muzyczne *Młodość seniorom* przygotowane przez uczniów III Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida.

Struktura czytelników 2012 rok według wieku

Filia	Ogółem Czyt.	do 5	12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	powyżej 60
Nr 1	2074	7	107	89	166	262	640	394	409
Nr 2	1043	26	120	70	116	83	319	159	150
Nr 3	2345	9	137	88	245	319	790	494	263
Nr 4	836	5	36	42	68	95	273	173	144
Nr 5	2995	24	403	180	321	355	868	461	383
Nr 6	364	7	59	42	51	38	89	54	24
Nr 7	2142	2	22	37	298	525	683	353	222
Nr 8	1527	9	211	131	105	87	480	277	227
Nr 9	1873	3	60	82	268	405	611	280	164
Nr 10	2187	10	123	100	170	298	707	325	454
Nr 11	1967	6	128	91	200	272	664	331	275
Nr 12	3403	9	269	185	275	432	969	578	686
Nr 13	963	2	86	82	116	94	308	208	67
Dz.Ud.	54	0	0	0	0	24	20	10	0
Razem	23 773	119	1761	1219	2399	3289	7421	4097	3468

Struktura czytelników według zajęcia 2012 r.

Filia	Ogółem	D	M	S	U	P	R	I	E	Nz
Nr 1	2074	4	395	261	614	138	0	113	134	415
Nr 2	1043	20	366	67	252	60	1	107	41	129
Nr 3	2345	0	573	267	598	99	0	305	261	242
Nr 4	836	0	178	87	278	41	0	29	67	156
Nr 5	2995	4	1064	298	745	123	0	173	114	474
Nr 6	364	7	164	32	62	40	0	8	11	40
Nr 7	2142	0	463	525	591	80	2	57	169	255
Nr 8	1527	6	488	84	474	63	1	25	65	321
Nr 9	1873	0	549	343	455	145	0	54	63	264
Nr 10	2187	5	485	290	504	82	0	277	97	447
Nr 11	1967	7	481	287	599	72	0	85	274	162
Nr 12	3403	11	820	425	917	172	1	83	594	380
Nr 13	963	0	317	82	304	55	0	69	30	106
Dz.Ud.	54	0	0	30	24	0	0	0	0	0
Razem	23 773	64	6343	3078	6417	1170	5	1385	1920	3391

Struktura czytelników 2013 rok według wieku

Filia	Ogółem Czyt.	do 5	12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	powyżej 60
Nr 1	2149	7	103	74	146	228	729	450	412
Nr 2	1028	15	90	64	95	89	331	166	178
Nr 3	2359	7	128	104	207	290	831	518	274
Nr 4	603	5	41	47	52	60	190	136	72
Nr 5	3048	18	378	189	284	349	902	469	459
Nr 6	433	6	61	37	50	42	139	69	29
Nr 7	2289	2	13	51	282	542	739	397	263
Nr 8	1608	7	191	113	115	102	496	319	265
Nr 9	1489	4	50	66	158	298	519	255	139
Nr 10	2439	11	134	109	163	352	822	373	475
Nr 11	2021	4	130	99	172	245	698	332	341
Nr 12	3452	13	236	174	238	363	1047	655	726
Nr 13	992	2	63	76	88	99	331	249	84
Dz.Ud.	5					5			
Razem	23 915	101	1618	1203	2050	3064	7 774	4 388	3717

Struktura czytelników według zajęcia 2013 r.

Filia	Ogółem	D	M	S	U	P	R	I	E	Nz
Nr 1	2149	5	381	212	706	168	1	129	152	395
Nr 2	1028	7	308	58	278	75	0	101	69	132
Nr 3	2359	0	569	226	621	94	1	311	262	275
Nr 4	603	0	176	43	173	36	0	43	50	82
Nr 5	3048	4	990	310	789	143	1	174	176	461
Nr 6	433	6	162	40	92	54	0	12	21	46
Nr 7	2289	0	474	525	669	102	2	66	181	270
Nr 8	1608	8	467	77	527	68	3	35	93	330
Nr 9	1489	1	404	244	422	109	1	50	55	203
Nr 10	2439	7	503	352	598	88	3	298	167	423
Nr 11	2021	7	426	255	665	86	0	91	320	171
Nr 12	3452	15	758	349	1050	195	1	83	624	377
Nr 13	992	0	270	77	375	55	0	70	41	104
Dz.Ud.	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0
Razem	23 915	60	5888	2773	6965	1273	13	1463	2211	3269

Uległa zmianie struktura wieku czytelników. Znacznie zmniejszyła się ilość czytelników w przedziale wiekowym do 24 lat (dzieci, młodzież szkolna, studenci). W 2013 roku stanowili 33,5 %. W 2008 roku 53,7 % ogółu czytelników.

W 2013 roku w przedziale wiekowym 25-44 lata czytelnicy stanowili 32,5 %. Powyżej 60 roku życia ponad 15 % ogółu czytelników, więcej o 1 % w porównaniu do 2012 roku.

Działalność kulturalno-oświatowa

Biblioteki są miejscami gdzie odbywają się imprezy o zasięgu miejskim i osiedlowym.

MBP wraz z filiami przeprowadziła w 2012 roku **645** imprez (w tym wernisaże), wzięło w nich udział **22 501** uczestników, w tym 548 imprez dla 22 109 dzieci; 97 imprez dla 392 osób dorosłych.

W 2013 roku odbyło się **566** imprez z udziałem **10 818** uczestników, 548 imprez dla 22 109 dzieci; 97 imprez dla 392 dorosłych.

Były to między innymi lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, spotkania z poezją, inscenizacje, prelekcje, prezentacje multimedialne, wystawy, konkursy.

Konkursy plastyczne dla dzieci od 5 do 8 lat polegające na ilustrowaniu książek związanych z tematem konkursu.

Konkursy objęły swym zasięgiem wszystkie filie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach i większość szkół podstawowych z terenu miasta. Na konkursy napłynęły także prace z przedszkoli, klubów, świetlic, „Plus”, klubów i innych ośrodków pracujących z dziećmi (także niepełnosprawnymi).

W 2012 roku odbył się X konkurs plastyczny pt. *Malowane wierszyki*. Wpłynęły 573 prace, nagrodzono i wyróżniono 80 dzieci.

W 2013 roku na XI miejski konkurs plastyczny pt. *Poeci dziecięcej radości – Julian Tuwim* napłynęły 733 prace, wyróżniono i nagrodzono 92 osoby.

Wernisaże nagrodzonych prac odbyły się w galerii filii nr 11 (ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego). Po około miesięcznej ekspozycji wystawy udostępniane były innym filiom.

Wernisażom towarzyszyły występy grup teatralnych ze współpracującymi z MBP szkołami i przedszkolami (SP nr 15, PS nr 40).

Akcja Cała Polska czyta dzieciom

W 2012 roku przeprowadzono 117 spotkań, w których wzięły udział 1 074 dzieci; w 2013 roku odbyły się 62 spotkania (uczestniczyło 1 424 dzieci) w filiach bibliotecznych, Klubie Małego Dziecka (Uroczysko-Wrzos), Przedszkolu Samorządowym nr 35, 26, Szkole Specjalnej, Szkole Integracyjnej i Przedszkolu Integracyjnym.

MBP w Kielcach wspólnie z Muzeum Zabawy i Zabawek, Kawką Zabawką i Akademią Kreatywności od lutego 2013 roku podjęła akcję wspólnego czytania w działającej na terenie Muzeum kawiarni. W każdą drugą sobotę miesiąca czytano wybrane książki, prowadzono także zabawy i konkursy poświęcone czytany lekturom. Wśród osób czytających byli: bibliotekarze, pracownicy Muzeum Zabawek i Zabawy, policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach. Zajęcia prowadzone były pod patronatem Fundacji ABC w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom*

Akcja Zima w Mieście / Akcja Lato w Mieście

W okresie ferii zimowych i wakacji odbyły się w filiach bibliotecznych konkursy rysunkowe i czytelnicze, gry i zabawy propagujące książki, opowiadanie bajek, głośne czytanie książek. Organizowano także wystawy prac najmłodszych czytelników, wystawy okolicznościowe, wystawki książek. Odbyły się 154 spotkania dla ponad 1500 dzieci.

Między innymi:

- *Czarodziejski come-back* – zajęcia poświęcone sztuczkom magicznym, zabawy ruchowe, zręcznościowe i muzyczne (filia nr 5),
- *Turniej miast* pomiędzy zainscenizowanymi drużynami z Kielc i Krakowa. Zabrzmiały hejnały obu miast, zawodnicy zdobywali kolejne punkty odpowiadając na pytania dotyczące zabytków, regionalnych strojów, drużyn sportowych (filia nr 5),
- *Wehikuł czasu – Czasodrom F 5*. Dzieci podróżowały w czasoprzestrzeni spotykając ciekawe postacie i niezwykłe stwory, odwiedzały fascynujące miejsca (filia nr 5),
- *Goście z naszego karmnika*, zajęcia dla przedszkolaków związane z dokarmianiem ptaków w czasie zimy, poznawaniem ich obyczajów, potrzeb i życia w naszym klimacie (filia nr 12),
- *Zabierz książkę na wakacje* – konkurs dla dzieci na najwięcej przeczytanych książek wydawnictwa *Jedność* w czasie wakacji. Ilustracje wykonane do przeczytanych książek zostały nagrodzone i wyróżnione (wszystkie filie).

Święto Kielc

Miejska Biblioteka Publiczna uczestniczyła w organizacji imprez w Parku Miejskim. Bibliotekarze zorganizowali i prowadzili konkursy czytelnicze, gry i zabawy ruchowe. Starannie i pomysłowo przygotowane rozgrywki, konkursy i zabawy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców (filia nr 12).

Bibliotekus:

kontynuował działalność biblioteczny klub dla dzieci w wieku 1-6 lat. W czasie, gdy rodzice lub opiekunowie korzystali ze zbiorów biblioteki, pracownicy prowadzili zajęcia z dziećmi: opowiadali bajki, prowadzili gry i zabawy.

Biblioterapia

- *Z niewielką pomocą naszych przyjaciół*. Odbyło się 14 spotkań z niepełnosprawnymi dziećmi – 186 uczestników (filia nr 13), 2012, 2013 r.,
- *Jesień liścia Jasia – spotkanie biblioterapeutyczne dla dzieci*. Na podstawie książki Leo Buscaglii pt. „Jesień liścia Jasia” dzieci poznały historię przemijania, nie tylko roślin, ale również ludzi (filia nr 8), 2013 r.
- *Książka do domu, książka na telefon*. Bibliotekarze dostarczali unieruchomionym czytelnikom książki do domów.

Dyskusyjne Kluby Książki.

Działają w filii nr 2, 4 (przeniesiony z filii 9) i w filii 8. Klubowicze spotykają się średnio raz w miesiącu i dyskutują na temat przeczytanych książek.

W 2012 i 2013 roku odbyło się 50 spotkań, w których wzięło udział 466 osób.

Klub Miłośników Słowa Czytanego w filii nr 5.

Spotkania odbywają się od dwóch lat. Seniorzy omawiają interesującą ich literaturę ułożoną tematycznie: *Miłość i zemsta w literaturze*, *Terapia książką*, *O Kielcach w literaturze pięknej*, *Literackie inspiracje*, *Listopadowe strachy na lachy*, *Kulinaria literackie*, „*Mieć*” czy „*być*”.

Internet dla Seniora – Z komputerem na emeryturze

W bibliotekach odbywały się zajęcia z seniorami pomagające opanować obsługę komputera i korzystania z Internetu. W latach 2012 i 2013 odbyło się 106 spotkań z 262 osobami.

Galerie biblioteczne.

W filiach znajduje się 11 galerii bibliotecznych, w których prezentowane były prace plastyczne kieleckich artystów plastyków oraz młodzieży uzdolnionej artystycznie.

W 2012 roku prezentowano **290** wystaw, 2013 roku **317**. Między innymi wystawiane były prace malarzy, fotografików: Janusza Buczkowskiego, Barbary Gulińskiej, Luby Radomskiej, Marii Salus, Doroty Maksimović, Marii Polańskiej, Doroty Balisz, Elżbiety Kmity, członków Stowarzyszenia Artystów Plastyków Świętokrzyskich, Klubu Miniatura, uczniów Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych.

Organizowane były wystawy historyczne, biograficzne oraz prac konkursowych:

- *Malowane wierszyki (2012 rok)*, *Poeci dziecięcej radości (2013 rok)* w filii nr 11 i filiach mających miejsce do ekspozycji,
- *Motyw tańca w literaturze i sztuce (2013 rok)*,
- *Zabierz książkę na wakacje. Konkurs na ilustracje do przeczytanych książek (2012, 2013 rok)*,
- *Barwy poezji – Miłosz. Wystawa pokonkursowa dla młodzieży (2012 rok)*,
- ***Filie wczoraj i dziś – wystawa jubileuszowa.*** Wystawa obrazująca historię powstania i działalności filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach. Wystawa zaprezentowana na uroczystym otwarciu filii nr 4 w nowej siedzibie przy ul. Górniczej 64 (Herby). Scenariusz i opracowanie wystawy: Katarzyna Zaręba-Kowalczyk i Renata Sztandera (wrzesień 2012 rok),
- ***Cóż po nas pozostanie...? Stulecie urodzin Mieczysława Kościelniaka:*** wystawa ze zbiorów Jerzego Krzewickiego. Scenariusz i opracowanie wystawy Agata Zajac (2012/2013 rok – filia nr 5).

Lekcje biblioteczne

W latach 2012 i 2013 roku filie organizowały lekcje biblioteczne najczęściej dostosowane do wieku uczniów, począwszy od przedszkolaków poprzez uczniów szkoły podstawowej, młodzież gimnazjalną i licealną. Tematy dobierane były do potrzeb uczniów, aby rozwijały zainteresowania i poszerzały horyzonty myślowe. Oto przykłady:

- *Mały Europejczyk* – cykl spotkań przybliżających dzieciom kraje Unii Europejskiej. Poprzez zabawę dzieci poznawały zwyczaje, historię, kulturę, warunki ekonomiczne, przyrodę i ciekawe miejsca omawianych krajów (Filia nr 5), *Mały Europejczyk w Anglii*, *Mały Europejczyk we Włoszech*, *Mały Europejczyk w Grecji*, *Mały Europejczyk w Szwecji: w Szwedzkiej Akademii Nauk*, *Europa kocha sport*, *Euro w bibliotece*, *Bajkowa Europa*, *Europa raz jeszcze*, *Europejskie spotkania*;
- *Zabawy kolorem* – zajęcia plastyczne dla grup z przedszkoli, konkursy, zagadki literackie, wykonanie ilustracji do czytanych bajek (Filia nr 12),
- *Biblioteka na was czeka* – cykl spotkań dla uczniów klas I szkół podstawowych. Zapoznanie dzieci z pracą biblioteki, zasadami wypożyczeń, błyskawiczne konkursy dla dzieci. (filia nr 1, nr 5, nr 11),
- *Nasza Ojczyzna* – dla przedszkolaków lekcje na temat patriotyzmu. Dzieci wysłuchały wiersza Cz. Janczarskiego *Co To jest Polska ?*, wśród konturów różnych państw odnalazły kontur Polski. Potem zastanawiały się, jakie ciekawe miejsca naszej ojczyzny można pokazać zagranicznemu turyście (filia nr 12),
- *I ty możesz dbać o środowisko*. Lekcja z udziałem gości z Fundacji „Nadzieja Rodzinie” (filia nr 2),
- *Pimpus Sadelko i przyjaciele. Lekcja poświęcona twórczości Marii Konopnickiej* (filia nr 3).

Motyw tańca w literaturze i sztuce – podsumowanie konkursu, 2013 r.

Motyw tańca w literaturze i sztuce

- konkurs plastyczny dla młodzieży organizowany wspólnie z Kieleckim Teatrem Tańca. Młodzież ilustrowała wybrane przez siebie utwory oddając w formie plastycznej atmosferę i charakter przeczytanych lektur. Konkurs zakończony został wernisażem, wystawa pokonkursowa prezentowana była w filiach (2013 rok).

Wieczór poezji i muzyki – Koncert jesienny

- wieczór poezji i muzyki przygotowany przez uczniów III LO im. C.K.Norwida z Oddziałem Integracyjnym w Kielcach. (filia nr 10, filia nr 5), 2013 rok.

Tydzień Kultury Języka

W ramach obchodów Tygodnia Kultury Języka, filie przeprowadziły wiele ciekawych imprez związanych z językiem polskim. Przykładowo: *Ortografia na wesoło* (filia nr 1), *Złap byka za rogi i wpuść go w maliny* (filia nr 10), *Słówkoteka – zabawa słowem. W trosce o kulturę słowa – mistrzowie poprawności językowej* (filia nr 12), *Gry słowne* (filia nr 13), *Jarmark rymów* (filia nr 3), *Pociąg...ające wiersze Tuwima* (filia nr 5), *Trzy magiczne słowa* (filia nr 2), *Błędów nie powtarzamy* (filia nr 6).

Spotkania autorskie.

- z Elżbietą Śliwkiewicz-Allen, wywodząca się z Kielc poetką, zamieszkałą obecnie w USA. Zaproszeni goście wysłuchali wierszy z tomiku *Lotem ptaka* w oprawie wokalne Pauliny Kukli (filia nr 12), 2012 r.,
- z Krzysztofem Nawrotem (pseud. Sergiusz Torwan), autorem zbioru opowiadań *Portrety ze słów*. Pisarzowi towarzyszyła Małgorzata Biesaga śpiewając ballady w duecie z autorem (filia nr 9), 2012 r.,
- spotkanie poetyckie pt. Dialog serc z udziałem Ewy Marii Wojtasik (poetka i animatorka ze Szczecina), Stanisława Nyczaja i Cezarego Stawskiego (muzyka) (filia nr 8), 2012 r.,
- z Ireną Paździerz, autorką regionalną, członkiem ZLP (filia nr 5), 2012 r.,
- *Pejzaże kieleckie* – spotkanie z fotografikiem Januszem Buczkowskim z okazji prezentacji książki *Wspomnienia z tamtych lat 1939-2012* (filia nr 10), 2013 r.,
- Wernisaż fotografii Janusza Buczkowskiego oraz promocja jego nowej książki *Przeklęty spadek* (filia nr 1, nr 10), 2013 r.,
- Spotkania z dziennikarką i autorką książek dla dzieci Ewą Ziółkowską –Darmas. Pisarka na spotkaniach była w towarzystwie Adama Kowalewskiego, grafika oraz Ryszarda Zięzio – redaktora serii. Uczniowie z zainteresowaniem słuchali opowieści o *Wiedźmie i Tajemnicy Kasztanowej Alei*, ilustrowanych pokazami slajdów (filia nr 4, filia nr 5, nr 10, nr 12), 2013 r.

Prelekcje:

- *Świat nietoperzy* – prelekcja dla uczniów SP na temat nietoperzy prowadził Andrzej Wąsikowski – pasjonat przyrody, działacz LOK i PTTK –(filia nr 12), 2012 r.,

- *Myśliwskie gawędy* – spotkanie młodzieży z Dariuszem Knapem, myśliwym, przyrodnikiem i gawędziarzem (filia nr 4), 2013 r,
- *Uroki Kielecczyny* – spotkanie dla dzieci z Prezesem ZO PTTK Marcinem Marciniewskim (filia nr 12), 2013 r.

Imprezy edukacyjne – Co nam jesień w koszu niesie

- zajęcia edukacyjne dla przedszkolaków z PS nr 4. Dzieci odgadywały jesienne zagadki, przebrane za języki niosły jabłka do swojej kryjówki (filia nr 12), 2012 r.

Spotkania w bibliotece

- *Bajkowa Europa* – cykl spotkań z pracownikiem Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej, poświęconych europejskim bajkom – (filia nr 2, 3, 5), 2013 r.,
- *Bajki z całego świata* – cykl spotkań z pracownikiem Muzeum Zabawek i Zabawy, poświęconych bajkom (filia nr 4, nr 5, nr 10, nr 11, nr 12), 2013 r.,
- *Bajkociuchcią do Bajkowa* – zabawy i konkursy przygotowane na podstawie popularnych bajek – w zajęciach wzięły dzieci z przedszkoli (filia nr 11), 2013 r.,
- *Bajowa podróż po Europie* – cykl spotkań dla przedszkolaków zorganizowanych przy współpracy z Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej (filia nr 4), 2013 r.

Biblioteka podwórkowa.

Jednym z celów akcji jest ułatwienie dzieciom dołączenia do bibliotek miejskich, klubów osiedlowych, sportowych, świetlic. Filia nr 3 włączyła się w akcję udostępniając swój lokal, księgozbiory i inne materiały dostępne w bibliotece.

CROSS BOOKING

Filie włączyły się do akcji pozostawiając książki (dary od czytelników) w różnych miejscach i wymianie ich przez czytających.

Trzy światy: Spotkania z dziećmi i dorosłymi:

Świat zabawy (dla dzieci najmłodszych – gry i zabawy, wycinanki, głośne czytanie i opowiadanie), Świat gier (dla dzieci starszych – gry planszowe, zagadki, quizy; Świat wirtualny (pomoc dzieciom i dorosłym przy korzystaniu z komputera).

Konkurs Dojrzała aktywność – moja wizja solidarności międzypokoleniowej – 2012 r.

Konkurs organizowany dla dzieci i młodzieży przy współpracy z Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej. W konkursie wzięło udział 120 osób, nagrodzono 30 uczestników.

Tydzień Bibliotek.

Odbyły się imprezy, lekcje biblioteczne i spotkania związane z bibliotekami. *Lokomotywa w bibliotece* – spotkania dla przedszkolaków (Filia nr 1), *Jak powstała książka* – warsztaty dla dzieci (filia nr 2), *Zaczarowana wieża*, *Skarby w Bibliotece*, *Franklin i książka* – spotkania dla dzieci (filia nr 4), *Miejsce dla kreatywnych* – zajęcia plastyczne, konkursy literackie (filia nr 5), *Gliniane tabliczki i gęsie pióra* (filia nr 8), *Z książką za pan brat, śla-*

dami książki – imprezy czytelnicze (filia nr 12), *Jak powstaje książka* (filia nr 13), *Sąd nad książką* (filia nr 12), 2012 r., 2013 r.

Inscenizacje teatralne i prezentacje multimedialne:

- *W świecie baśni* . Przedstawienie kukiełkowe na podstawie różnych baśni i bajek (filia nr 12), 2013 r.,
- *Magiczna księga* . Spektakl profilaktyczno-edukacyjny Teatru Maska z Krakowa (filia nr 5), 2012 r.,
- *Jestem nie po to, aby mnie kochali i podziwiali*”. Prezentacja multimedialna przedstawiająca rocznice związane z życiem i pracą wybitnego lekarza i pedagoga Janusza Korczaka: 70. rocznicą śmierci w Treblince oraz 100. rocznicą założenia Domu Sierot w Warszawie (filia nr 4), listopad 2012 r.

W filiach bibliotecznych prowadzone były także zajęcia biblioteczne, imprezy cykliczne i okolicznościowe takie jak pogadanki, prelekcje, zajęcia plastyczne, gry i zabawy logiczne, kalambury, zgaduj-zgadule, warsztaty językowe oraz prezentacje medialne.

Malowane wierszyki – X konkurs plastyczny, 2012 r.

Odkryć to, co nieodkryte...

Mogłoby się wydawać, że digitalizacja to domena tylko dużych bibliotek. Nic bardziej mylnego. Brak środków finansowych może wprawdzie hamować działalność mniejszych bibliotek w tym zakresie, ale i one, jeśli tylko zechcą, znajdą swoje miejsce na mapie digitalizacyjnej Polski.

Obecnie, kiedy działania digitalizacyjne wykroczyły poza ramy instytucji – skanowaniem może zająć się każdy. Wystarczy tylko mieć zapal, pomysł i... podręczny sprzęt, aby rozpocząć przygodę z przenoszeniem na format cyfrowy niemal wszystkich typów dokumentów.

Dlaczego nasza biblioteka nie miałyby stać się cyfrowym centrum – archiwum lokalnej społeczności¹, dokumentującym jego historię i kulturę. Biblioteki, będąc instytucjami dostępnymi dla wszystkich, cieszą się przecież dużym zaufaniem społecznym głównie dzięki działaniom skierowanym do ogółu. Wyobraźmy sobie setki, a może i tysiące starych fotografii, które za naszą sprawą oraz zgodą ich właścicieli trafiają do Internetu. Przedwojenny bilet do teatru, zdjęcie medalu otrzymanego przez pradziadka – takie zbiory wraz z opisami mogą stanowić cenne źródło informacji dla kolejnych pokoleń i historyków. Mogą zgromadzić przy bibliotece wielu pasjonatów historii regionu. Wzrośnie jej prestiż w środowisku, co może przelożyć się na zwiększenie oferty czytelniczej i pozyskanie większej liczby użytkowników.

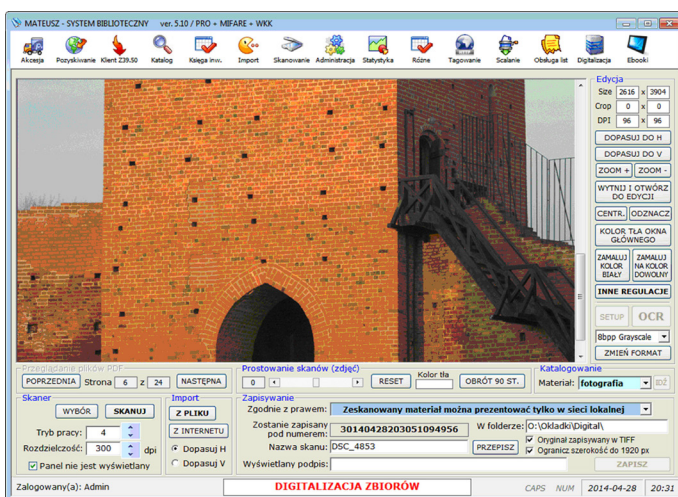
Tylko jak tego dokonać przy ograniczonych środkach finansowych i małej obsadzie etatów? Czy konieczny będzie zakup specjalnego programu do digitalizacji? Otóż nie. Biblioteki pracujące w Systemie Bibliotecznym MATEUSZ mogą w tym celu wykorzystać zaimplementowany w systemie moduł do digitalizacji. Powodzenie naszego projektu będzie zależęć już tylko i wyłącznie od pasji i determinacji człowieka.

Moduł DIGITAL, bo o nim mowa, dzięki współpracy ze skanerem (praktycznie dowolnym) podłączonym do komputera, umożliwia stworzenie cyfrowej postaci drukowanych lub rękopiśmiennych materiałów bibliecznych. Mogą nimi być np. artykuły z czasopism,

¹ Pojęcie archiwów społecznych pojawiło się w diagnozie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego określonej jako „Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego”. W wydanym przez Ośrodek KARTA podręczniku archiwistyki społecznej zdefiniowano je w następujący sposób: „Archiwum społeczne prowadzone jest przez: organizację pozarządową (w rozumieniu art. 3 ust. 2 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) lub powstaje przy jednostce samorządu terytorialnego, w efekcie celowej aktywności obywatelskiej. Archiwum gromadzi, przechowuje, opracowuje (w celu udostępniania) materiały dokumentowe, ikonograficzne lub audiowizualne. Dokumentacja ta tworzy niepaństwowy zasób archiwalny”.

zdjęcia, plakaty, pocztówki, wszelkiego rodzaju dokumenty życia społecznego, tak licznie gromadzone w niektórych bibliotekach. Ich wierne odwzorowanie pozwoli na wykorzystanie cyfrowych kopii, jako substytutów oryginałów. Dokumenty oryginalne będą mogły zostać wycofane z obiegu czytelniczego, z zachowaniem dostępności ich treści. Biblioteka ochroni w ten sposób swoje zabytkowe zbiory, udostępni treści, po które użytkownikowi często nie chce się do niej przyjść, a potrzebne informacje woli wyszukać w Internecie. Jeśli biblioteki tam nie ma, nie zdobędzie ona potencjalnego użytkownika.

Powróćmy jednak do modułu i jego charakterystyki. Stosowanie dobrych praktyk digitalizacji spowoduje, że nasze skany będą wyraźne, o barwach i walorach bardzo zbliżonych do oryginału. Będzie można na nich dostrzec wiele elementów niewidocznych gołym okiem na oryginalnym materiale. Ale żeby tak się stało, po skanowaniu przeprowadza się kontrolę ich jakości. Należy porównać oryginał z kopią cyfrową, sprawdzić stopień jego odwzorowania i dokonać niezbędnej korekty. Pozwoli to uniknąć ponownego skanowania. Dzięki dodatkowym narzędziom, dostępnym w module, możliwa jest m.in. zmiana jasności i kontrastu obrazu, dokonanie korekty gamma czy też zmodyfikowanie nasycenia.

Digitalizacja – to proste!

Skorygowany obraz będzie kopią główną – egzemplarzem wzorcowym, zapisywanym domyślnie w formacie PNG. Jeśli w module ustawimy znacznik przy „Oryginał zapisywany w TIFF”, zgodnie z zaleceniami dla procesu digitalizacji, obraz zostanie zapisany w formacie bezstratnym TIFF. Równoległe powstanie druga wersja pliku, zapisywana w formacie JPG, przeznaczona do prezentacji w katalogach, w tym online. Takie rozwiązanie ma zagwarantować dostęp do zdigitalizowanego obiektu nawet wtedy, gdy jeden z formatów wyjdzie z użycia.

W przypadku SB MATEUSZ dostęp do dokumentów cyfrowych organizowany jest poprzez katalog biblioteczny. Nie trzeba tworzyć osobnej bazy zbiorów cyfrowych, wystarczy

dołączyć obiekt cyfrowy do opisu bibliograficznego funkcjonującego już w bazie danych, np. artykułów z czasopism, dokumentujących życie i kulturę regionu. Takie rozwiązanie pozwoli na zbudowanie bazy regionalistów wraz „z zawartością”. Czytelnik bez wychodzenia z domu, szybko dotrze do poszukiwanego materiału, wystarczy, że odwiedzi witrynę biblioteki i przeszuka jej katalog. A tam nie zobaczy już tylko samego opisu, ale od razu dotrze do źródła.

Jak będzie wyglądać opis z dołączonym obiektem cyfrowym? W standardowym opisie pojawi się dodatkowe pole **ZASÓB CYFROWY**, a w nim miniaturka dowiązanego obiektu. Najeżdżenie na nią wskaźnikiem myszy spowoduje wyświetlenie nazwy obiektu nadanej w module do digitalizacji, a kliknięcie w miniaturkę – jej otwarcie w trybie pełnoekrano-

Mały Europejczyk

AUTOR:	Zajac, Agata.
POZ/ODP:	Agata Zajac.
HASŁA:	Miejska Biblioteka Publiczna (Kielce) Biblioteki publiczne - Polska - 21 w. Kielce (woj. świętokrzyskie ; okręg) - bibliotekarstwo
CYTATA:	// Poradnik Bibliotekarza. - 2012, nr 11, s. 21-23.
ZASÓB CYFROWY:	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;">1/3 </div> <div style="text-align: center;">2/3 </div> <div style="text-align: center;">3/3 </div> </div>
DOSTĘPNOŚĆ:	 Dostępna tylko na miejscu.

Opis z dołączonym zasobem cyfrowym

pejczyk. Okazało się, że świetnie korespondował z latami 2011/2012, związanymi z objęciem przez Polskę pierwszej prezydencji w Unii Europejskiej i zorganizowaniem „Euro 2012”.

Europejskie podróże

To cykl imprez adresowanych do dzieci przedszkolnych i uczniów klas I-III szkoły podstawowej.

19 września 2011 r. wystartowały biblioteczne linie z profesjonalną załogą (piloci, stewardessa) zabierające dzieci na pierwszą wycieczkę do słonecznej Italii. Ciekawe zabytki, znani Włosi, apetyczna kuchnia, porywające melodie, świetna zabawa – to szczęście naszej podróży. Nie zabrakło także Pionki, bohatera włoskiej bajki. Do tej pory odbyło się 9 takich spotkań.

Kolejna przygoda czekała na dzieci w Francji, gdzie miały okazję do wzięcia udziału w Tygodniu Mody w Paryżu. Kreacje znanych na świecie projektantów wzbudziły mnóstwo emocji. Nauczycielami paryskiego stylu i szyku byli: Coco Chanel, Tomasz

Na początku 2012 r. nadarzyła się okazja do odwiedzenia miasteczka Puddleby w Anglii. Dziewięciokrotnie składaliśmy wizytę doktorowi Doilittle. Dzieci z ożywieniem opowiadały o swoich czworonogach (i nie tylko) pupilach spędzając miło czas w poczekalni u doktora. Każdy wyszedł z własnym zwierzątkiem wykonanym z papieru i musi teraz dbać o swojego podopiecznego.

„Co robić w ferie?” – Zastanawiali się nasi czytelnicy. Zaprosiliśmy ich do Grecji na igrzyska olimpijskie. Zawodnicy ze wszystkich europejskich krajów oraz sędziowie przeszli w uroczystym korowodzie, aby zapalić znicz olimpijski. Zapasy, skoki, biegi, rzuty i inne konkurencje dały dzieciom szansę na zdobycie medali. Igrzyskom patronowała grecka bogini Nike, która nagrodziła zwycięzców. Po takiej imprezie trudno nie zgodzić się z tytułem książki *Ci niesamowici Grecy!* Wiemy, że Europa kocha sport, dlatego też wiosną powróżyliśmy sportowe rozgrywki aż osiem razy w związku z odbywającym się „Euro 2012”.

Kolejne spotkania podczas ferii poświęciliśmy

Podgląd obiektu cyfrowego w trybie pełnoekranowym

wym. Obsługę i nawigację wyświetlanego obrazu umożliwiają dodatkowe guziczki. Dzięki nim, w zależności od potrzeby, można obraz powiększyć lub zmniejszyć, przesunąć w górę lub w dół, w lewą lub prawą stronę. Jeśli do opisu dołączymy więcej obiektów cyfrowych, w dolnej części ekranu wyświetlać się będą miniaturki wszystkich dołączonych do opisu obiektów wraz z informacją o ich ilości.

Tu zapewne pojawi się pytanie: Co z prawami autorskimi? Prawa dotyczące własności intelektualnej nie zabraniają bibliotekarzowi digitalizacji materiałów bibliotecznych, mogą natomiast pojawić się problemy związane z publicznym udostępnieniem obiektu cyfrowego.

Obiekty cyfrowe, które mają uregulowany status prawny lub ich właściciel wyrazi zgodę na ich udostępnianie w sieci, mogą być publikowane na stronie biblioteki. Pozostałe, po zeskanowaniu, będą udostępniane w sieci lokalnej, w katalogach www pojawi się tylko ich miniaturka. Będzie to sygnał dla czytelnika, że jeśli pofatyguje się do biblioteki, bez przeszukiwania stosu dokumentów od razu zapozna się z interesującymi go treściami.

Skanowanie to nie jedyny sposób pozyskania obrazu do okna głównego modułu. Możliwy jest również import obrazów bezpośrednio z pliku lub z Internetu. Program automatycznie generuje i nadaje numer ID (unikalny identyfikator), pod jakim zostaje zapisany zdigitalizowany obiekt, niwelując w ten sposób ryzyko ludzkiej pomyłki.

Oprócz tworzenia obiektów cyfrowych w postaci obrazów, moduł umożliwia import i obsługę plików w formacie PDF. Przy ich otwieraniu/importcie wyświetla się dodatkowe pytanie o format obróbki i zapisu (jako standardowy plik graficzny lub PDF). Wybór dalszej drogi zależy od zalogowanego operatora.

*Stworzenie warstwy literalnej skanowanego dokumentu
nie jest problemem*

Niejako „przy okazji” rozbudowy, moduł DIGITAL został dodatkowo wyposażony w narzędzie do OCR-u, czyli narzędzie umożliwiające stworzenie warstwy literalnej skanowanego dokumentu. Jej stworzenie pozwoli na wyszukanie obiektu cyfrowego po dowolnie zawartym w nim wyrażeniu. Wśród obsługiwanych języków znajdują się m.in. angielski, niemiecki, francuski, rosyjski, hebrajski i norweski.

Biblioteki, które posiadają dostęp do modułu, a w chwili obecnej nie mają żadnych planów digitalizacyjnych, narzędzie to mogą wykorzystać do tworzenia skanów spisów treści czy też informacji o treści opracowywanych książek. I tak, po zeskanowaniu np. informacji z okładki książki, należy zaznaczyć fragment, który zostaje poddany działaniu OCR. Efektem końcowym tej operacji będzie rozpoznany tekst, który można zobaczyć w okienku OCR-tekst wynikowy. W przypadkach wątpliwych (trudności z odczytaniem fragmentu) oraz w celu uniknięcia błędów konieczna może okazać się jego weryfikacja przez człowieka. Poprawiony tekst zapisywany jest pod dowolnie wybraną nazwą w folderze Digital_spt. Pliki wynikowe importowane są następnie do odpowiednich pól formatu MARC21.

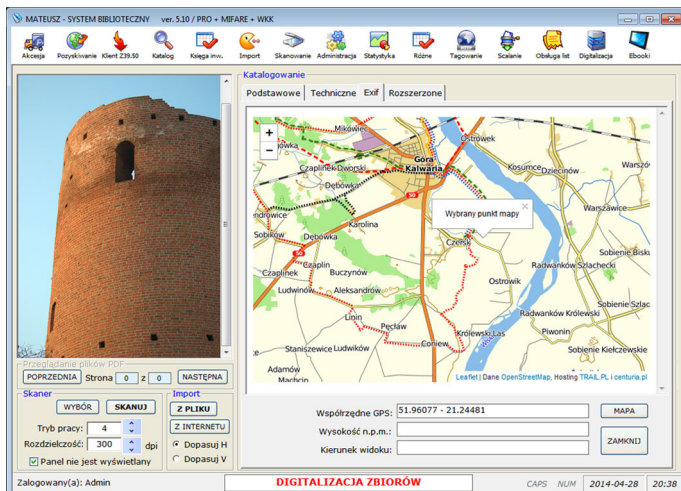
Powyższy zabieg skraca czas opracowania dokumentu, czyni opis pełniejszym, daje większe możliwości jego odszukania w bazie danych. Zastosowanie tej technologii pozwala uwolnić pracowników od żmudnej, odtwórczej pracy, dając czas na realizowanie ich głównych zadań.

W chwili obecnej trwają prace nad dalszą rozbudową modułu, ukierunkowane w pierwszym etapie na katalogowanie kolekcji zdjęć.

Fotografie, nie zawsze uważane za cenne z punktu widzenia dziedzictwa narodowego, stanowią ważny sposób dokumentowania wydarzeń historycznych. Przedstawiając obraz jakiegoś miejsca, codziennego życia ludzi, pozwalają nie tylko lepiej poznać przeszłość, ale też śledzić zmiany w otoczeniu i świecie. Dają możliwość indywidualnej interpretacji i spojrzenia na historię z różnych punktów widzenia, a po digitalizacji staną się potencjalnie dostępne dla milionów osób. Warto więc podjąć się ich ochrony i opracowania dla przyszłych pokoleń.

Dzięki narzędziom dostępnym w Systemie Bibliotecznym MATEUSZ stworzenie cyfrowej kopii fotografii nie jest problemem. Podobnie jak jej skatalogowanie. Problemem okazuje się być format MARC21, a właściwie brak jego adaptacji do potrzeb tworzenia kolekcji cyfrowych. Różnica między opisem sporządzonym na podstawie fotografii a tym, co można zapisać w standardzie, może powodować utratę wielu cennych informacji. Bez nich, te cenne źródła historyczne mogą stracić na znaczeniu.

Jak zatem sporządzić dobry opis fotografii? Opis, który spowoduje jej odszukanie zarówno przez naukowca, bibliotekarza czy też przypadkowego użytkownika? Pytanie to zadaje sobie dziś wielu katalogerów. Czy znajdą „złoty środek”? Czas pokaże. Na pewno czynione będą starania, aby stworzyć opis dokumentu bardziej przyjazny dla czytelnika.

Przy pokazaniu zbiorze fotografii nieodłącznym staje się dołączenie informacji gdzie znajdują się miejsca na nich utrwalone

Nie bójmy się więc wyzwań. *Najważniejszy jest pomysł. Bez niego ani rusz. Potem potrzebna jest już tylko pewna doza inteligencji i konsekwencja, by go urzeczywistnić.*² Digitalizacja i udostępnianie zasobów cyfrowych w sieci to doskonała promocja dla instytucji i dokumentów w niej zgromadzonych. Regionalia, dokumenty unikalne i zabytkowe, do których dostęp zazwyczaj jest ograniczony, mogą ujrzeć światło dzienne. Nagle może okazać się, że to co mamy cieszy się niezwykłą popularnością. Jest doskonałym źródłem wiedzy o regionie czy też pomocą w poszukiwaniu własnych korzeni. A jeśli biblioteka nie posiada takich dokumentów, lub posiada ich niewiele? Cóż, na pomysły wpadamy często. Znacznie rzadziej na rozwiązania. Zakres prowadzonej digitalizacji można poszerzyć o zbiory innych instytucji lub osób prywatnych gromadzących źródła historyczne. Aktywna współpraca z wyżej wymienionymi pozwoli na rozwój i dokumentowanie historii lokalnego środowiska, a nasza biblioteka będzie mogła spełniać nową funkcję – stanie się cyfrowym archiwum lokalnej społeczności.

² Cyt. za: F. Gunter, *Jak zrobić karierę?*, Warszawa 1997, s. 22.

BIBLIOGRAFIA

Iwona Majewska

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach w mediach w latach 2012-2013

Rok 2012

1. BIBLIOTEKI wracają do łask [online]. [dostęp: 7 sierpnia 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.tvp.pl/kielce/aktualnosci/kultura/biblioteki-wracaja-do-lask/8200404>
2. BIBLIOTHECA PUBLICA II 2012 / oprac. Red. Andrzej Maćkowski, Katarzyna Zaręba-Kowalczyk [online]. [dostęp: 23 kwietnia 2014 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>
3. BURAS-SOKÓŁ, Luiza: Ferie nie będą nudne // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2012, nr 34, s. VI-VIII Weekend
4. BURDA, Piotr: Coś więcej niż szkoła. – Il. / mówi Wiesława Ciszek // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2012, nr 174. s. 8
5. BURDA, Piotr: Szkoła XXI wieku w Kielcach! Zobacz jak rewelacyjnie wygląda odnowiona placówka. – Il. [online]. [dostęp: 26 lipca 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.echodnia.eu/apps/pbcs.dll/article?AID=/20120726/POWIAT0104/120729234&-sectioncat=photostory9>
6. CO czytają kielczanie. Przegląd "ryнку czytelniczego" wśród Miejskich Bibliotek Publicznych w Kielcach. – Il. [online]. [dostęp: 23 stycznia 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mmkielce.eu/artykul/co-czytaja-kielczanie>
7. FERIE w bibliotece [online]. [dostęp: 13 lutego 2012 r.] Dostępny w Internecie: http://www.wici.info/Kalendarz,ferie_w_bibliotece,19926.html
8. /LB/: Ferie z „Echem Dnia” // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2012, nr 36, s. 9
9. LATO w bibliotece [online]. [dostęp: 27 czerwca 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.sbp.pl/artykul/?cid=5523&prev=719>
10. /Lid/: Podręczniki w Internecie /mówi Andrzej Maćkowski // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2012, nr 231, s. 8 /
11. NOT, GAL: Pytanie o wystawę. Tematy tabu nie w bibliotece / mówi Andrzej Maćkowski [online]. [dostęp: 23 marca 2012 r.] Dostępny w Internecie:

http://kielce.gazeta.pl/kielce/1,47262,11401484,Pytanie_o_wystawe__Tematy_tabu_nie_w_bibliotece.html.

12. NOT, GAL: Tematy tabu nie w bibliotece / pyta Tomasz Kozłowski i in. – (Pytanie o wystawę) // *Gazeta Wyborcza*. – 2012, nr 70, dod. *Kielce*, s. 2

13. ROJEK, Iwona: Walczą o książki na swoim osiedlu / wypowiedź. Barbara Gromek. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2012, nr 177, s. 8

14. SZTANDERA, Renata: ...Skontrum+ // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2012, nr 9, s. 13-16

15. SZTANDERA, Renata: „Janusz Korczak. 2012 Rok Korczaka” – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach / współpraca Agata Zając [online]. [dostęp: 10 lutego 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>

16. SZTANDERA, Renata: Wyniki ankiety dotyczącej satysfakcji użytkowników Miejskiej Biblioteki publicznej w Kielcach [online]. [dostęp: 20 września 2012 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>

17. ŚWIĘTO Kielc 2012 [online]. [dostęp: 29 czerwca 2012 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.wici.info/Kalendarz,swieto_kielc_2012,17918.html

18. ZAJĄC, Agata: Mały Europejczyk // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2012, nr 11, s. 21-23

Rok 2013

19. ASK: Dwie biblioteki zamieniają się w jedną. Nową / informuje Bożena Iwan // *Gazeta Wyborcza*. – 2013, 126, dod. *Kielce*,

20. BILSKA, Anna: Święto Kielc 2013 [online]. [dostęp: 26 czerwca 2013 r.] Dostępny w Internecie: <http://www.strefaimprez.pl/kielce/swieto-kielc-2013-144372>

21. GOŁĘBIEWSKA, Agnieszka: Dwie filie przy Okrzei: zmiana na kieleckiej mapie bibliotek / tłumaczy Andrzej Maćkowski. – II. // *Gazeta Wyborcza*. – 2013, nr 288, dod. *Kielce* s. 34

22. IWAN, Bożena: Kalendarium rocznic w 2014 roku [online]. [dostęp: 23 kwietnia 2014 r.] Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>

23. JAK: Wprowadzają starszych w cyfrowy świat / mówi Krzysztof Głomb // *Gazeta Wyborcza*. – 2013, nr 63, dod. *Kielce*, s. 2

24. JERMAK, Jerzy Paweł: Zostawić piękno: „Cóż po nas zostanie...?” – taki tytuł nosi wystawa poświęcona wybitnemu artyście Mieczysławowi Kościelniakowi otwarta w stulecie jego urodzin (zm. 1993) w filii nr 5 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach na osiedlu Uroczysko, ze zbiorów znanego chirurga dr Jerzego Krzewickiego, przyjaciela twórcy, kolekcjonera dzieł sztuki, gorliczanina, a z wyboru mieszkańca Kielc. // *Teraz*. – 2013, nr 1, s. 10-11

25. LATO w Kielcach. Sprawdź jak spędzić lato w mieście [online]. [dostęp: 1 sierpnia 2013 r.] Dostępny w Internecie:

<http://www.strefaimprez.pl/kielce/lato-w-kielcach-sprawdz-jak-spedzic-lato-w-miescie-168746>

26. MOTYW tańca w literaturze i sztuce [online]. [dostęp: 14 września 2013 r.] Dostępny w Internecie: http://niewidomi.wrota-swietokrzyskie.pl/pik.kielce.pl/-/asset_publisher/8Cm-Hc8Qrdpd1/content/id/786857

27. SZTANDERA, Renata: Julian Tuwim. 2013 Rok Tuwima – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach) [online]. [dostęp: 23 kwietnia 2014 r.] Dostępny w Internecie: <http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>

28. SZTANDERA, Renata: System biblioteczny Mateusz – przyszłość jest dzisiaj // *Biblioteka w Szkole*. – 2013, nr 7/8, s. 8-11
29. TYDZIEŃ z Internetem [online]. [dostęp: 19 marca 2013 r.] Dostępny w Internecie:
<https://pl-pl.facebook.com/ntvkielce/posts/151069028387612>
30. ZARĘBA-KOWALCZYK, Katarzyna, SZTANDERA, Renata: Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach – retrospekcja; Filie wczoraj i dziś – katalog wystawy okazji jubileuszu 10-lecia powołania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, 2013 [online]. [dostęp: 18 marca 2013 r.] Dostępny w Internecie:
<http://www.mbp.kielce.pl/publikacje.php>
31. ZIMA w mieście 2013 – akcja Urzędu Miasta w Kielcach [online]. [dostęp: 8 stycznia 2013 r.] Dostępny w Internecie:
<http://wiadomosci.onet.pl/kielce/zima-w-miescie-2013-akcja-urzedu-miasta-w-kielcach/vlkqk>
32. ZMIANA na mapie bibliotek w Kielcach. Znika filia nr 7 / tłumaczy Andrzej Maćkowski. - II. [online]. [dostęp: 4 grudnia 2013 r.] Dostępny w Internecie:
http://kielce.gazeta.pl/kielce/1,47262,15074871,Zmiana_na_mapie_bibliotek_w_Kielcach__Znika_filia.html#TRrelSST

BADANIA. FORMY PRACY

Renata Sztandera

Skontrum+

Jeszcze nie tak dawno mozolne nanoszenie numerków na arkusze skontrum, narzekanie czytelników na długotrwałe zamknięcie biblioteki spędzało nam sen z powiek. Wszystko zmieniło się wraz z automatyzacją pracy bibliotek.

System Biblioteczny Mateusz wdrożony we wszystkich placówkach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach skrócił czas trwania skontrum do przysłowiowego minimum. Nie trwa już ono miesiącami, ale w zależności od ilości księgozbioru i stacji roboczych, na których jest przeprowadzane, od 3 do 5 dni. Eliminuje także możliwość pomyłek spotykanych przy spisach przeprowadzanych za pomocą tradycyjnych arkuszy skontrum. Brakujące ubytki, podwójnie wykreślone numery, broszury ubytkowane numerami ubytków książek... dla nas to już przeszłość.

Skontrum przeprowadza się w module udostępniania Mateusz za pomocą czytnika kodów kreskowych. Ułatwia to i znacznie przyspiesza cały proces. Warunkiem kontroli księgozbioru drogą elektroniczną jest uprzednie wprowadzenie do katalogu komputerowego wszystkich zbiorów, sprawdzenie kompletności i poprawności bazy oraz uzupełnienie bazy przeciwstawnej ubytków.

Czym jest baza przeciwstawna ubytków? Jak sama nazwa wskazuje, to baza danych zawierająca informacje o ubytkach danej placówki. W pewnym sensie zastępuje ona tradycyjne arkusze skontrum. Tworzy ją administrator systemu w module katalogowania Kasia, a uzupełniają operatorzy poziomu 3 (Kierownicy) w module udostępniania Mateusz. Baza ubytków ułożona jest numerycznie i wyświetlana po 1000 pozycji (rekordów). Ma postać tabeli, w której każdy numer ubytku należy uzupełnić o numer inwentarzowy, tytuł i autora ubytkowanej pozycji. Dane te wprowadza się retrospektywnie z zaległych protokołów ubytków. Program nie pozwala na wprowadzenie drugi raz tego samego numeru inwentarza, pozwala znaleźć ewentualne podwójne ubytki i nasze wcześniejsze pomyłki. Aktualne wpisy dodawane są automatycznie przez system w chwili wydruku odpowiednich protokołów. Kompletną i sprawdzoną bazę ubytków administrator systemu przesyła na serwer centralny.

W czasie trwania skontrum nie należy dokonywać wypożyczeń i zwrotów materiałów bibliotecznych. Jeżeli przyjmujemy zwroty z danej biblioteki w innych filiach, możliwość wymiany danych w kontrolowanej placówce powinna być zablokowana przez administratora systemu. Na czas skontrum należy również zablokować możliwość zamówień poprzez stronę www, a także odwołać wszystkie funkcjonujące w placówce rezerwacje. (zatrzymać kolejki).

Skontrum rozpoczyna administrator systemu. To on w module Różne wybiera zakładkę Skontrum i w tabeli **Info-Start** z rozwijanej listy wybiera inwentarz właściwy kontrolowanej placówce. Kliknięcie przycisku **UTWÓRZ BAZY** rozpoczyna procedurę tworzenia bazy danych potrzebnej do przeprowadzenia skontrum. Kończy ją komunikat o utworzeniu bazy z kodami kreskowymi pozycji. Skontrum można rozpocząć. Wcześniej jednak należy sprawdzić, czy ilość pozycji wyświetlana „w katalogu” jest równa wartości będącej wynikiem odjęcia ostatniego numeru ubytku od ostatniego numeru inwentarzowego. Jakakolwiek niezgodność to sygnał o konieczności sprawdzenia, czy dla tego inwentarza nie ma na przykład pozycji ukrytych (ze statusem H). Jeśli takowe są, należy zmienić im status, a następnie zrobić konwersję **KASIA>MATEUSZ** i ponownie rozpocząć skontrum.

Utworzenie bazy skontrum powoduje pojawienie się w tabeli **Informacja o pozycjach** zestawienia ilości pozycji: „w katalogu”, „wypożyczonych”, „braków względnych”, „sczytanych”, „odzyskanych”, „pozostałych do sczytania”. W trakcie trwania spisu, dane te ulegają ciągłej zmianie.

Obok kont czytelniczych w programie istnieją tzw. konta specjalne. Dzięki nim można szybko zaktualizować status danej pozycji. W czasie codziennej pracy biblioteki może zdarzyć się np. sytuacja, kiedy nie możemy odnaleźć książki na półce. Do czasu wyjaśnienia sprawy należy ją „wypożyczyć” na konto specjalne *Zagubione* lub *Skradzione*. Program obsługuje 10 kont specjalnych. (*Zagubione, Braki względne, Skradzione, Na zapleczu, W magazynie, Nieściągalne, Zniszczone, W naprawie, U introligatora, W schowku*). Podczas tworzenia bazy skontrum pozycje znajdujące się na nich zostają zdjęte (za wyjątkiem konta *Braki względne*). Dlatego przed jej utworzeniem należy utworzyć odpowiednie schowki i przepisać do nich wszystkie pozycje z kont specjalnych. Wyjątkiem jest konto specjalne *W schowku*, na którym znajdują się informacje o książkach zdjętych z kont czytelników jako ekwiwalent. Książki, które w zamian za nie otrzymaliśmy, należy opracować przed rozpoczęciem skontrum, wydrukować odpowiedni protokół i zaktualizować konto specjalne.

Przedmiotem skontrum są materiały biblioteczne znajdujące się w kontrolowanej jednostce, a także wydane poza nią. Zanim zaczniemy skontrum, może okazać się, że część księgozbioru podlegającego kontroli została np. zmagazynowana w innym miejscu niż macierzysta placówka. Odpowiednio wcześniej należy nadać jej określoną dostępność i przed rozpoczęciem spisu sczytać jednym ruchem. W tym celu, w tabeli **Operacje grupowe** trzeba wybrać pozycje z określoną dostępnością i kliknąć przycisk **WYKONAJ**, a swą decyzję potwier-

dzić w kolejnych okienkach. Podobnie można postąpić w przypadku książek zgromadzonych np. w czytelni.

Jeżeli już wszystko się zgadza, rozpoczynamy sczytywanie pozycji z półek. Do programu powinien zalogować się inny operator, nie może nim być administrator systemu. Nieuwaga, dostępność przycisku Utwórz Bazy mogłaby spowodować ponowne utworzenie bazy skontrum. A wtedy niestety zabawa musiałaby się zacząć od nowa. Dane o tym, co już zostało sczytane przypadłyby bezpowrotnie.

Sczytanie pozycji powoduje wyświetlenie się kodu kreskowego, jaki znajduje się na książce oraz danych pobranych z pola 245 formatu MARC21 identyfikujących dany tytuł. Należy sprawdzić, czy wyświetlone dane są zgodne ze stanem rzeczywistym. W przypadku niezgodności kodu kreskowego sczytaną pozycję wycofuje się z bazy klikając przycisk ANULUJ i odkłada do wyjaśnienia. Kiedy baza danych wykazuje błąd w postaci źle dołączonego opisu bibliograficznego, a numer inwentarza i książka są zgodne, sczytany numer wprowadza się do bazy. Nie należy nanosić żadnych poprawek w bazie danych w czasie trwania skontrum, wszelkie zmiany wprowadza się po jego zakończeniu.

W czasie sczytywania może się zdarzyć sytuacja, że na półkach znajdziemy książki „podrzucone” przez czytelników. Program poinformuje nas wtedy, że sczytana pozycja figuruje w bazie wypożyczeń (jest na koncie czytelnika lub koncie specjalnym). Zgodność sczytanego tytułu potwierdzamy i wprowadzamy do bazy skontrum. Spowoduje to zmianę jej statusu w tabeli wypożyczeń, a także zmianę wartości odzyskanych w tabeli **Informacja o pozycjach**. Podczas sczytywania kolejnych pozycji należy pamiętać o uzupełnianiu danych w tabeli **Opis miejsca**, a więc wpisywać na bieżąco numer regału i numer półki, z którego pochodzą przyniesione do sczytania zbiory. W przypadku błędnie naklejonych kodów kreskowych, bardzo łatwo wtedy ustalić położenie książki z takim samym kodem. Poinformuje nas o tym komunikat z systemu następującej treści: *„Pozycja figuruje jako sczytana, stoi: regał – 2, półka - 5, więcej”*. Może się zdarzyć, że nie będziemy pewni, czy książka którą trzymamy w ręku została sczytana. Należy wtedy sprawdzić, czy jej kod kreskowy figuruje już w bazie i w tym celu zajrzeć do tabeli **Historia**, zawierającej kody kreskowe ostatnio sczytanych pozycji. Nie zawsze jest to ostatni numer, zależy to bowiem od ilości stacji roboczych, na których przeprowadzamy skontrum. Co jeszcze może nas spotkać? Kilka komunikatów z systemu. I tak, komunikat o braku pozycji w katalogu poinformuje nas o tym, że trzymana w ręku książka jest ubytkiem lub nie ma jej w bazie. Początek kodu kreskowego różny od wprowadzonego wzorca to informacja o błędnym kodzie kreskowym, książce z innej placówki lub właśnie sczytanym kodzie EAN.

Po zakończeniu sczytywania pozycji z półek do systemu loguje się operator poziomu 3, najczęściej jest to kierownik biblioteki. Przyciskiem WŁĄCZ WYDRUKI uruchamia wydruk protokołów po skontrum. W tabeli **Skład komisji** należy uzupełnić wtedy dane członków

komisji skontrolnej, wpisać numer inwentarzowy będący granicą przy denominacji, sprawdzić bieżący nr protokołu i ubytku. W polach poniżej znacznikami wybieramy rodzaj wydruku, który chcemy otrzymać i klikamy przycisk **ROZPOCZNIJ**. Program umożliwi wydruk następujących list pomocniczych i protokołów skontrum:

- a) braki bezwzględne – lista posortowana po tytule,
- b) braki względne – lista posortowana po tytule,
- c) braki względne – lista z podziałem na kategorie,
- d) protokół komisji – braki bezwzględne,
- e) protokół komisji – braki względne,
- f) protokół komisji - pozycje nieściągalne,
- g) zestawienie końcowe (podsumowanie).

Na początek lista pomocnicza - braki bezwzględne. Jeśli ubytkowaliśmy je przed skontrum, zaczynamy od wydruku braków względnych. Listę wykorzystujemy do sprawdzenia, czy książki na niej znajdujące się nie zostały omyłkowo pominięte w czasie skanowania pozycji z półek. Bardzo przydatna okazuje się też lista braków względnych z podziałem na kategorie. Dzięki niej uzyskujemy wiedzę na temat pozycji „narażonych na zapędy czytelnice”. Po wydrukowaniu wszystkich potrzebnych list przyszła pora na wycieczkę w półki. Cel? Odszukanie brakujących pozycji. W ferworze pracy może przecież przytrafić się pominięcie półki z książkami lub przełożenie paru tytułów bez podsunęcia ich pod czytnik. Jeśli jesteśmy pewni, że nic już nie znajdziemy, przystępujemy do wydruku protokołów poskontrolnych.

Po sprawdzeniu ich poprawności, w tabeli **Zmiany w bazie** należy nacisnąć przycisk **PRZESUŃ**, co spowoduje usunięcie z bazy braków względnych (zmianę ich dostępności na U-ubytkowane i wyczyszczenie konta specjalnego, na którym były), pozycje niesczytane podczas trwania skontrum zostaną automatycznie dopisane na konto specjalne *Braki względne*. Proces ten automatycznie kończy skontrum, przy czym aktywna zostaje możliwość wydruku protokołu *Pozycje nieściągalne*.

Konta czytelników z liczbą monitów 9 i nie zwróconymi pozycjami zostają zablokowane specjalną blokadą skontrum. W uwagach tych kont zostaje dopisana informacja na temat tytułów, ich ceny i wysokości kary. Pozycje z blokadą skontrum trafiają do protokołu *Pozycje nieściągalne*.

Podstawowa zaleta elektronicznego skontrum w SB Mateusz to skrócenie czasu jego trwania, a co za tym idzie skrócenie czasu zamknięcia biblioteki. Utworzenie bazy przeciwstawnej rozwiązało problem nanoszenia ubytków na arkusze skontrum. Jako novum, a może raczej powrót do przeszłości należy traktować możliwość wydruku arkuszy skontrum, z zaznaczonymi na nich pozycjami wypożyczonymi. Tę funkcję wykorzystują głównie biblioteki, które nie wprowadziły do baz wszystkich swoich zbiorów, nie mają bazy przeciwstawnej, a istnieje potrzeba przeprowadzenia kontroli „tu i teraz”. Tylko czy nie lepiej wykorzystać

ten czas na uzupełnienie bazy, a dopiero potem zrobić skontrum? Pytanie pozostawiam bez odpowiedzi. Każda biblioteka ma swoją specyfikę i swoje potrzeby.

Odnalezienie pozycji sygnalizowane jest komunikatem

Wydruk protokołów po skontrum

Galeria literacka w filii nr 5 MBP w Kielcach

Filia nr 5 działa na terenie Kielc od ponad 60. lat. Początkowo zaadaptowano dla niej piwnicę (5 m²) w jednym z bloków na osiedlu Szydłówek, później lokal mieszkalny przy ul. Klonowej 36 (93 m²). W 1991 roku, w wyniku połączenia czterech placówek bibliotecznych (5,14,16,19), powstała przestronna filia (430 m²) w pawilonach handlowych przy ul. Warszawskiej 147, mająca sprzyjające warunki do rozwoju działalności społeczno-kulturalnej. Szeroki korytarz umożliwił organizowanie wystaw. Biblioteczna galeria była początkowo nazywana Galerią Młodych (często prezentowano w niej prace uczniów kieleckiego „Plastyka”), obecnie jest to Galeria Literacka.

Od wielu lat użytkownicy mają okazję oglądania wystaw i wystawek okolicznościowych, które przygotowywane są w oparciu o zbiory biblioteki, a także różnorodnych ekspozycji: malarstwa, rysunku, grafiki, rzeźby, fotografii, haftu, kolażu i in. Są to wystawy prac profesjonalistów i amatorów, osób dorosłych i dzieci.

W ciągu ostatnich dwóch lat przygotowano kilka wystawek książkowych, m. in.: *Józef Ignacy Kraszewski. W 200. rocznicę urodzin* (styczeń – marzec 2012), *Kawalerowie Orderu Uśmiechu – twórcy literatury dla dzieci i młodzieży* (kwiecień – maj 2012), *Honorowi Obywatele Kielc* (czerwiec – wrzesień 2012), *Świątokrzyskie opowieści* (czerwiec – sierpień 2013).

Swoje prace prezentowały: Krystyna Tkacz (malarstwo, grudzień 2011 – luty 2012), Iwona Kulińska i Anna Binkowska (haft, maj – czerwiec 2012), Barbara Brzoza (grafika, lipiec – sierpień 2012), Elżbieta Kmita (rysunek, marzec – maj 2013). Dużym zainteresowaniem cieszyła się ekspozycja kolażu (wrzesień – listopad 2013) pracującej w filii nr 5 Anety Szcześniak, która dowiodła, że bibliotekarze mają talent nie tylko do wypożyczania książek.

Dużą radość sprawiły dzieciom i ich rodzicom wystawy pokonkursowe, m. in.: *Kiedy znów będą mały* (z okazji Roku Korczaka, marzec – maj 2012), *Malowane wierszyki* (wrzesień – listopad 2012), *Nasza Baba Jaga* (maj – sierpień 2013), *Uroki zimy* (grudzień 2013 – luty 2014). Ostatniej z wymienionych wystaw towarzyszyła szopka wykonana przez pracowników biblioteki, przy której mali koledzy zapoznawali się z polskimi zwyczajami świątecznymi.

W grudniu 2012 r. przygotowano ekspozycję *Cóż po nas pozostanie...? 100-lecie urodzin Mieczysława Kościelniaka*. Wystawa powstała dzięki doktorowi **Jerzemu Krzewickiemu**, który udostępnił bibliotece prywatną kolekcję pamiątek po niezwykłym artyście, uczniu Józefa Mehoffera, ocalałym więźniu Oświęcimia. Złożyły się na nią ilustracje do książek, obrazy, rysunki, fotografie, ilustrowane listy. 7 grudnia 2012 r. w filii nr 5 odbył

się wernisaż, na który przybyli: profesor nauk humanistycznych Adam Massalski, artysta fotografik Paweł Pierściński, historyk sztuki i muzealnik Alojzy Oborny, dyrektor Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu Aneta Oborny, dziennikarz Radia Kielce Bohdan Gumowski z żoną Jolantą, Główny Bibliotekarz WBP w Kielcach Jadwiga Zielińska i inni znamienici goście. Wspomnieniami o przyjaźni z artystą podzielił się doktor Jerzy Krzewicki oraz jego żona, doktor Katarzyna Litwiniszyn-Krzewicka.

W marcu 2013 r., pod koniec trwania ekspozycji, z filią nr 5 skontaktowała się Judyta Dymkowska-Francuz, siostrzenica Mieczysława Kościelniaka. Była zainteresowana wystawą i eksponatami, które się na niej znalazły. Wyraziła chęć przyjazdu do Kielc i obejrzenia pamiątek po wuju. Zamiar ten zrealizowała odwiedzając wraz z mężem filię nr 5 w dniach 8-9 kwietnia 2013 r. Dzięki tej wizycie zgromadziła nowe materiały, które uzupełniły jej bogatą wiedzę o Mieczysławie Kościelniaku, potrzebne do przygotowania monografii artysty.

Mamy nadzieję, że w kolejnych latach będziemy mogli zaprezentować równie interesujące wystawy. Jesteśmy otwarci na wszelkie sugestie i pomoc. Wiele osób posiada ciekawe zbiory, tworzy własne dzieła. Zachęcamy do pokazania ich w naszej bibliotece.

Jerzy Krzewicki przedstawia sylwetkę Mieczysława Kościelniaka, 2012 r.

Renata Kajdan
Barbara Ząbek

„Godzinami o książkach” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kielcach

Pomysł tworzenia Dyskusyjnych Klubów Książki narodził się w Wielkiej Brytanii w 1926 r. Angielskie kluby były i są tworzone nie tylko przy bibliotekach, w projekcie biorą udział również księgarnie, wydawnictwa, szkoły, a od niedawna DKK obecne są również w mediach. Czytelnicy spotykają się bezpośrednio lub poprzez Internet.

Kluby w Wielkiej Brytanii mają znaczący wpływ na działalność rynku wydawniczego. Książki rekomendowane przez nie wyznaczają czytelnicze trendy, mają znaczący wpływ na promocję i popularność autorów oraz na przyznawanie najważniejszych nagród literackich. Od 2004 r. British Council, instytucja pozarządowa promująca kulturę i język angielski poza granicami Wielkiej Brytanii, rozpoczęła w Polsce współpracę z działającymi w kraju ośmioma Bibliotekami Brytyjskimi, przy których założone zostały pierwsze dyskusyjne grupy czytelnicze. Jesienią 2006 r. organizacja ta rozpoczęła współpracę z Instytutem Książki mającą na celu popularyzację idei klubów książki na terenie całej Polski. W ramach tej współpracy pracownicy British Council i Bibliotek Brytyjskich podzielili się z polskimi bibliotekarzami doświadczeniami w zakresie prowadzenia takich klubów.

Instytut Książki opracował model prowadzenia Dyskusyjnych Klubów Książki w bibliotekach na terenie Polski oraz powołał je do życia w ramach programu rozwoju czytelnictwa „Tu Czytamy!”. Celem projektu było wykreowanie mody na czytanie, poprzez podkreślanie przyjemności płynących z lektury, wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dorosłych i młodzieży, promocja wartościowej literatury oraz propagowanie w społeczeństwie aktywnego udziału w życiu literackim poprzez spotkania z ciekawymi ludźmi i interesujące dyskusje. Realizacja programu jest możliwa dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Od 2007 roku w bibliotekach publicznych całej Polski rozpoczęły działalność Dyskusyjne Kluby Książki. Koordynowane są one przez macierzyste biblioteki wojewódzkie, które dostarczają książki oraz materiały promocyjne przygotowane przez Instytut Książki.

W województwie świętokrzyskim Kluby działają od 2007 roku przy bibliotekach miejskich, powiatowych i gminnych, a także w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej.

WBP otrzymuje środki z Instytutu Książki, które przeznacza na zakup książek, wysyłkę do klubów oraz spotkania z pisarzami.

Koordinator wojewódzki – Małgorzata Grodzicka jest instruktorem WBP w Kielcach, a każdy klub ma swojego opiekuna, tzw. moderatora.

W Kielcach działa pięć Dyskusyjnych Klubów Książki. Dwa przy WBP (dla dorosłych i młodzieży) i trzy w Miejskiej Bibliotece Publicznej (w filiach nr 2, 4 i 8).

Najwcześnieją swoją działalność, bo od kwietnia 2007 r., rozpoczął Dyskusyjny Klub Książki w **fili nr 9**, obecnie funkcjonujący w **fili nr 4**. Moderatorem klubu, od samego początku jego istnienia, jest **Renata Kajdan**. Klub rozpoczął działalność w bibliotece przy ul. Okrzei 9. Przeglądy nowości książkowych prowadzone, od wiele lat, przez bibliotekarzy w sąsiadującym Klubie Nauczyciela, a po przekształceniu w Klubie Animacji Kultury Szkolnej MDK, dały sprzyjającą atmosferę do powstania DKK.

Pierwsze spotkanie (informacyjne) odbyło się 11 kwietnia 2007 r. Przedstawiono na nim cele i zadania oraz zasady funkcjonowania Dyskusyjnych Klubów Książki. Ważną sprawą było poznanie upodobań literackich czytelników. Przekazane zostały książki – jeden tytuł w wielu egzemplarzach.

W maju 2007 roku 12 osób spotkało się, aby po raz pierwszy dyskutować o powieści „Lala” Jacka Dehnela. Książka wywarła tak ogromne wrażenie na wszystkich czytelnikach, że do dzisiaj „weteranki” klubu z nostalgią wspominają tamto spotkanie i pierwszą lekturę. Od tego pamiętnego majowego dnia klub zaczął swoją systematyczną działalność. Warunkiem istnienia DKK było to, że rozmowy o książkach odbywać się będą regularnie, a w każdym spotkaniu uczestniczyć powinno minimum 3 osoby. Wszystkie założenia spełniono z nawiązką i tak minęło 5 lat. Odbyło się 38 spotkań, na których omówiono 45 książek, zarówno z literatury pięknej polskiej, obcej, jak i książki popularno-naukowe: biografie, reportaże, wspomnienia. Frekwencja była różna, od wymaganego minimum 3, 4 osób aż po imponującą liczbę 25. Z roku na rok wzrastało zainteresowanie klubem i literaturą. Członkami klubu były i są przede wszystkim panie, emerytowane nauczycielki. Wśród uczestniczek spotkań można było zaobserwować dwie grupy: „aktywistów”, czyli osoby czytające wybrane książki i chętnie o nich dyskutujące oraz tzw. „obserwatorów” – nie uczestniczących w dyskusji i przysłuchujących się rozmowom. Niektórzy „słuchacze” zachęteni ciekawą dyskusją skusili się na proponowany tytuł, przychodzili na następne spotkanie, z czasem stając się stałymi klubowiczami.

W ciągu minionych 5 lat klubowiczki miały możliwość nie tylko czytania i poznawania literatury, ale również uczestniczenia w warsztatach literackich oraz w licznych spotkaniach autorskich, organizowanych w wyniku współpracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach z Instytutem Książki.

Rok 2012 r. był nie tylko rocznicowy, przyniósł również pewne nowinki. Nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika filii nr 9. Renata Kajdan od 1 września tegoż roku objęła kierownictwo w nowo otwartej placówce w dzielnicy Herby. Przejście do innej biblioteki nie pociągnęło za sobą zmian w prowadzeniu klubu, jedynie w nazwie. Obecnie jest to DKK działający przy filii nr 4.

W 2013 r. odbyło się 10 spotkań DKK, na których omówiono 23 tytuły. Ustabilizowała się liczba stałych członków klubu i wynosi 16 osób. Przez ten czas zmieniły się nieco ich upodobania literackie. Klubowiczki obecnie chętniej sięgają po literaturę ambitniejszą, lubią literaturę podróżniczą, reportażową, biografie, chociaż od czasu do czasu czytają też coś lżejszego. Spotkania odbywają się w lokalu bibliotecznym przy ul. Górniczej.

24 października 2007 roku w **fili nr 8** powstał drugi Dyskusyjny Klub Książki, którego moderatorem została **Barbara Ząbek**, kierownik biblioteki. Klub rozpoczął działalność od spotkań trzech osób, do których z czasem dołączyły kolejne. W roku 2009 nastąpiła zmiana lokalu biblioteki (z ulicy Żeromskiego 44 na osiedle Barwinek 31). Pomimo to DKK nie tylko nie stracił już pozyskanych czytelników, a wręcz przeciwnie, zyskał nowych miłośników literatury. Obecnie liczy 10 osób – panie w wieku 58 do 85 lat, z wykształceniem wyższym, reprezentujące różne zawody (lekarz, nauczyciel, farmaceuta, inżynier, ekonomista), zainteresowania i pasje. Ta różnorodność niewątpliwie wzbogaca dyskusje i pozwala spojrzeć na książkę z różnych perspektyw, czasem umożliwia odkryć ją na nowo i zrozumieć.

Spotkania odbywają się raz w miesiącu przy herbacie, kawie i domowych wypiekach.

W ciągu 5 lat odbyło się 60 spotkań, na których omówiono 88 książek. Klubowicze preferują literaturę faktu, biografie, cenią również współczesną prozę. Czytelnicy są pod ogromnym urokiem reportażu Jacka Hugo-Badera, „*Dzienniki kołymskie*” czy „*W rajskiej dolinie wśród zielska*”, które są zbiorem opowiadań i anegdot z Rosji. Za perełkę wśród przeczytanych lektur uważana jest również książka Andrzeja Kołaczkowskiego-Bochenka pt. „*Nie idź tam człowieku!*”. Nie jest to tylko relacja z podróży szlakiem św. Jakuba do Santiago de Compostela, ale ukazana z humorem i bez patosu przemiana duchowa autora. Za ważną i wartą przeczytania pozycję uznano również książkę Oriany Fallaci „*Wywiad z historią*”, traktowaną jako świadectwo czasów, w których żyjemy. Natomiast z prac biograficznych wyróżniona została m.in. książka Magdaleny Zawadzkiej pt. „*Gustaw i ja*”.

Czytelniczki są pełne podziwu dla talentu Jacka Dehnela. Jego dwie powieści „*Lala*” i „*Saturn*” wzbudziły pełne uznanie i podziw za piękny język, wyobraźnię i inteligencję. „*Nie, nie chcę się zapisać do klubu książki*” Virginii Ironside, zdobyła plusy za pełną humoru i dowcipu polemikę na temat kondycji współczesnego seniora.

Trzeci Dyskusyjny Klub Książki powstał w **fili nr 2** przy ul. Krzemionkowej 1 na osiedlu Podkarczówka. 28 maja 2008 roku odbyło się pierwsze spotkanie. Moderatorem klubu została również kierownik biblioteki, **Alicja Kosmała**. Od tego czasu niezmiennie raz w miesiącu, z wyjątkiem wakacji, odbywają się spotkania klubowiczów z literaturą.

Od początku jego istnienia liczba członków wahała się między 3 a 6 osobami. Od trzech lat w spotkaniach biorą udział jedynie 3 osoby. Wszyscy członkowie klubu są emerytami. W gronie uczestników dyskusji jest pan Andrzej, jedyny mężczyzna w sfeminizowanych klubach, który aktywnie uczestniczy w każdej rozmowie, prezentując zwykle odmienny od kobiecego punkt widzenia.

W ciągu 5 lat odbyło się 48 spotkań, na których omówiono tyleż samo książek. Klubowicze preferują powieści obyczajowe, reportaże i biografie, a nie przepadają za kryminałami, książkami sensacyjnymi i opowiadaniem. Powieściami, które najbardziej zapadły w pamięć, były: „*Nie opuszczaj mnie*” K. Ishiguro, „*Chata*” W.P. Young, „*Droga*” oraz piękna, lecz nieco mroczna powieść A.B. Ragde’a – „*Ziemia kłamstw*”.

Uczestnicy spotkań DKK są bardzo zadowoleni z pomysłu zorganizowania miejsca w bibliotece, gdzie można przyjść i porozmawiać o literaturze. Klubowicze czerpią autentyczną przyjemność z comiesięcznych spotkań, na które oczekują z niecierpliwością. Wszyscy darzą się ogromną sympatią.

W ramach projektu DKK klubowicze uczestniczą w spotkaniach autorskich z pisarzami i ludźmi kultury. Do najciekawszych zaliczyli spotkania z Jackiem Dehnelem, Adamem Bonieckim, Marią Czubaszek, Magdaleną Zawadzką czy Tadeuszem Chudeckim. Dzięki klubom skupiono wokół bibliotek ludzi, którzy nie tylko od wielu lat dużo czytają, ale także takich, którzy swoją przygodę z literaturą dopiero zaczynają. Zwrócono też uwagę na uaktywnienie licznej grupy emerytów. Czytelnicy należący do DKK są mocno związani z bibliotekami i niecierpliwie oczekują dnia, w którym mogą się spotkać, nie tylko by podyskutować o ciekawych książkach, ale także by mieć możliwość oderwania się od codziennych trosk i zmartwień, porozmawiać i pożartować z przyjaciółmi.

Z zaprezentowanej działalności DKK w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kielcach wynika, że projekt Instytutu Książki jest niezwykle trafny i wartościowy. Jego głównym celem jest promowanie czytelnictwa wśród osób w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach. Kluby czytelnicze adresowane są do wszystkich, którzy nie tylko lubią czytać, poznawać nowości wydawnicze, ale dzielić się swoimi wrażeniami z lektury. Uczestnicy DKK nie muszą prowadzić poważnych dyskusji ani znać się na literaturze, oni spotykają się po to, by w miłym gronie podzielić się swoimi przemyśleniami na temat przeczytanych książek. Tutaj nie ocenia się gustów czytelniczych, ale szanuje zdanie innych.

Z licznych wypowiedzi klubowiczów wynika, że te comiesięczne spotkania sprawiają im przyjemność, są okazją do miłego spędzenia czasu wśród sympatycznych znajomych, których łączy wspólna pasja czytania i poznawania literatury. Dzięki spotkaniom literackim mają możliwość skonfrontowania swoich poglądów i opinii z innymi, spojrzenia na przeczytaną lekturę z odmiennego punktu widzenia.

Bardzo trafne jest spostrzeżenie jednej z klubowiczek, które powinno stać się mottem dla działalności Dyskusyjnych Klubów Książek, że „każda przeczytana książka powinna zostać przedyskutowana”. Nie należy swoich przemyśleń zatrzymywać tylko dla siebie, ale trzeba dzielić się nimi z otoczeniem oraz poprzez rozmowę, konstruktywną dyskusję, otwierać się na poglądy i opinie innych. I takie zadania spełniają kluby czytelnicze.

Literatura

1. Mikołajuk L.: *DKK – przenoszenie wzorów brytyjskich do Polski na przykładzie współpracy British Council i Instytutu Książki, Łódź, Uniwersytet Łódzki, 2007*
2. Grodzicka M.: *Rozmowy o książkach: Dyskusyjne Kluby Książki w bibliotekach publicznych województwa świętokrzyskiego, Kielce, WBP, 2007*

Scenariusz imprezy Spotkanie z folklorem

Lekcja biblioteczna dla uczniów klasy IV

Cele główne:

- wyjaśnienie uczniom pojęcia *folklor*,
- przybliżenie sylwetki *Oskara Kolberga* jako wybitnego etnografa, folklorysty i kompozytora,
- zapoznanie z gwarą świętokrzyską oraz jej charakterystycznymi elementami,
- przedstawienie dawnych przedmiotów codziennego użytku,
- rozpoznawanie strojów ludowych z różnych regionów Polski,
- doskonalenie umiejętności pracy z tekstem,
- utrwalenie nawyku korzystania ze źródeł informacyjnych.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- zna pojęcie folkloru,
- wie, kim był Oskar Kolberg, czym się zajmował i docenia jego wkład w kulturę narodową,
- rozpoznaje stroje ludowe: świętokrzyski, krakowski, łowicki, kujawski, kaszubski,
- umie rozpoznać gwarę świętokrzyską,
- poznaje przedmioty codziennego użytku i wie do czego służyły,
- potrafi pracować z tekstem,
- umie posługiwać się słownikiem,
- doskonali umiejętność pracy zespołowej.

Formy pracy: zbiorowa, zespołowa, indywidualna.

Metody: rozmowa kierowana, pogadanka z elementami dyskusji, pokaz, zadaniowa praca w grupach, informacja zwrotna.

Środki dydaktyczne:

Plansze z ilustracjami strojów ludowych, gazetka ze zdjęciami prac w gospodarstwie wiejskim z wykorzystaniem dawnych przedmiotów codziennego użytku, plansze z wierszami, przysłowiami, eksponaty (np. sierp, tóra, lampa naftowa, maselnica), słowniki, książki tematyczne, losy do poszczególnych konkurencji, pojemniki do losowania (w tym przypadku gliniane dzbanki lub naczynia), markery, długopisy.

Przebieg lekcji:

Część pierwsza – wprowadzenie

1. Przywitanie uczniów, podział na cztery grupy i wybór przewodniczącego.

2. Podanie tematu i celu lekcji.

3. Rozmowa z uczniami na temat folkloru.

Czy wiecie, co to jest folklor?

Z czym wam się kojarzy to słowo?

Co składa się na to pojęcie?

4. Krótkie przedstawienie postaci *Oskara Kolberga*.

Jaki cel ma gromadzenie obyczajów i twórczości ludowej?

Czy ta praca jest potrzebna? Jeśli tak, to komu?

Część druga – zasadnicza

1. Rozpoznawanie strojów ludowych.

Przewodniczący każdej drużyny losuje kopertę (kopert jest 5). Znajdują się w nich: opis damskiego i męskiego stroju ludowego (świętokrzyskiego, krakowskiego, łowickiego, kujawskiego lub kaszubskiego) oraz karteczka z nieznanymi słowami – elementami owego stroju, np. szertuch, krakuska, lejebik. Dzieci muszą uważnie przeczytać tekst, w którym znajdują się wyjaśnienia poszczególnych słów. Trzeba je wpisać w wykropkowane miejsca na karteczce. Następnie na podstawie wylosowanego opisu należy odgadnąć, czy strój pochodzi z regionu świętokrzyskiego, kaszubskiego, kujawskiego, łowickiego czy krakowskiego. Dla ułatwienia można porównywać opis z ilustracjami strojów zamieszczonymi na dużej planszy.

2. Losowanie eksponatów

Przedstawiciele poszczególnych drużyn wybierają numerki z glinianych dwojaków.

Odpowiednie numery posiadają też różne przedmioty: tara, chomąto, maselnica, lampa naftowa, żelazko z duszą, przetak, sierp. Każda drużyna otrzymuje kartkę do wypełnienia według schematu:

CO TO JEST?

KTO TEGO UŻYWAŁ?

DO CZEGO SŁUŻYŁO?

Dla ułatwienia grupy dostają mniejszą karteczkę z nazwami różnych przedmiotów, spośród których muszą wybrać nazwę wylosowanej przez siebie rzeczy:

chomąto, kobiałka, sierp, przetak, dwojaki, lampa, wędzidło, cebrzyk, tara, żelazko, międllica, cep, stępa, maselnica, ożóg.

Do dyspozycji są również słowniki, w których można sprawdzić znaczenie słów oraz gazетка ze zdjęciami prac gospodarskich przy użyciu przedmiotów będących eksponatami do lekcji.

3. Poezja ludowa

Drużynowi losują fragmenty wierszy pisanych gwara świętokrzyską. Wiersz należy głośno przeczytać (może to zrobić jedna osoba z grupy), a potem zamienić podkreślone w tekście wyrażenia gwarowe na ich ogólnopolskie odpowiedniki, np.:

Zima – Katarzyna Zaborowska z Wilkowa

Przesło lato, jesień idzie,
Za jesieniom zima przydzie,
Chtórom się nikt nie uciessy,
Bo za zimom i mróz śpiesy.
Srogo zimo,
Dokucać nom bedzies moze,
To będziemy wszyscy wolić,
Abyś wpadła w morze.

Zima – Katarzyna Zaborowska z Wilkowa

Przeszło lato, jesień idzie,
Za jesienią zima przyjdzie,
Którą się nikt nie uciesz,
Bo za zimą i mróz spiesz.
Sroga zimo,
Dokuczać nam będziesz może,
To będziemy wszyscy woleć,
Abyś wpadła w morze.

Wiersze oraz ich wersje do uzupełnienia można wydrukować i przykleić na duże plansze.

4. Przysłowia

Zadanie polega na połączeniu w całość podzielonych na dwie części przysłów. Pochodzą one z książki O. Kolberga *Przysłowia* (Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1977).

Każda drużyna uzupełnia 3 przysłowia, np.:

Ze świętą Małgorzatą *rozpoczyna się lato*
Koń srokacz, żona Magda; *co ma Bóg dać, to i tak da*
Jaki ojciec, taki syn, *jaki młynarz, taki młyn*

Do tego celu potrzebne są 2 plansze – na jednej wydrukowane są początki przysłów, a na drugiej wymieszane ich dalsze części. Dla utrudnienia można też zamieścić części, które nie pasują do żadnego z przysłów (np. *diabła ma za skórą, gdy go ukrop sparzy*)

5. Trudne słowa

Drużyny otrzymują po jednym glinianym naczyniu. Znajdują się w nich pocięte i zwinięte w rulonik kolorowe kartoniki z wyrazami, których znaczenie może być dla dzieci nieznanne ze względu na ich archaiczny charakter. Grupa losuje trzy razy i za pomocą słownika krótko wyjaśnia ich znaczenie.

Przykłady:

kołacz, frasunek, przednówek, dyszel, tamborek, karczma, jarzmo, dekarz, szkapa, gościniec, żłób, wadzić się, plewy, wzgarda, gont.

Część trzecia – podsumowanie

1. Podsumowanie pracy poszczególnych grup.
2. Podziękowanie uczniom za udział w lekcji.

Spotkanie z folklorem, filia nr 12, 2012 r.

Scenariusz imprezy Akademia Detektywów

Zajęcia dla uczniów klasy III

Są to zajęcia o luźnej tematyce, przeznaczone na 2 godziny lekcyjne, szczególnie polecane do przeprowadzenia w czerwcu, gdyż wprowadzają dzieci w klimat wakacji, zachęcają do ciekawego spędzania wolnego czasu i interesowania się tym, co dzieje się wokół nas.

Cele:

- zainteresowanie dzieci książkami detektywistycznymi i przygodowymi,
- zachęcanie uczniów do poznawania świata, zdobywania wiedzy z wielu dziedzin, kształtowanie różnych umiejętności praktycznych,
- uczenie logicznego rozumowania, analizowania poznanych faktów,
- przypomnienie lektur poznanych w III klasie.

Pomoce: książki o tematyce detektywistycznej i przygodowej, duża ilość sznurka, tablica korkowa, fotografie miejscowości, fotografie domów.

Przebieg zajęć:

1. Rozmowa z dziećmi o wakacjach, o tym, jak można spędzać wolny czas w sposób ciekawy, a zarazem pożyteczny.
2. Zaprezentowanie dzieciom książek o tematyce detektywistycznej i przygodowej, zachęcenie do zapoznania się z literaturą tego typu. Dwie lub trzy książki detektywistyczne omawiamy trochę dokładniej, by zachęcić dzieci do ich przeczytania.
3. Rozmowa z dziećmi na temat detektywów – kto to jest, czym się zajmuje, jakie umiejętności musi posiadać – zwrócenie uwagi, że duża wiedza ogólna, dobra pamięć, spostrzegawczość, umiejętność logicznego myślenia oraz różne umiejętności praktyczne są bardzo ważne w pracy detektywa.
4. Informujemy dzieci, że założyliśmy w bibliotece Akademię Detektywów i właśnie chcemy przeprowadzić egzamin dla kandydatów. Dzielimy dzieci na 5 grup – od tej pory każda grupa będzie wykonywała zadania, których celem jest zorientowanie się, które dzieci byłyby najlepszymi detektywami. Grupa, która zdobędzie podczas zabawy najwięcej punktów będzie mogła rozpocząć naukę w Akademii Detektywów.
5. Zadanie I: **Co to za lektura?**. Skoro detektyw musi mieć dobrą pamięć, to wypada nam sprawdzić, jak wygląda u dzieci znajomość treści lektur przeczytanych w III klasie. Każda grupa otrzymuje kartkę z czterema słowami, które powinny się dzieciom skojarzyć z jedną

lekturą. Po wykonaniu zadania zapisujemy po 1 punkcie grupom, które udzieliły poprawnej odpowiedzi.

6. Zadanie II: **Co nie pasuje?**. Detektyw musi umieć logicznie rozumować, więc sprawdzamy, czy umiejętność tę posiadają kandydaci do Akademii Detektywów. Każda grupa otrzymuje kartkę, na której widnieje 5 słów. Jedno słowo z jakiegoś powodu nie pasuje do 4 pozostałych. Zadaniem dzieci jest znaleźć to słowo i wyjaśnić, dlaczego nie pasuje. Po wykonaniu zadania zapisujemy po 1 punkcie grupom, które udzieliły poprawnej odpowiedzi.

7. Zadanie III: **Detektyw potrzebuje liny**. Rozmawiamy z dziećmi o tym, że detektyw może się znaleźć w różnych niebezpiecznych sytuacjach i powinien umieć sobie poradzić. Może się np. zdarzyć, że będzie musiał wydostać się z jakiegoś pomieszczenia przez okno. Jak sobie poradzi, jeśli okno będzie wysoko? Może np. zjechać na linie. Ale jeśli tej liny nie ma? Każda grupa otrzymuje 30 sznurków i ma za zadanie jak najszybciej je związać, by utworzyły jedną długą linę. Gdy jedna grupa daje znać, że wykonała już zadanie, wszystkie grupy muszą zakończyć wiązanie sznurków. Liczymy, która grupa związała najwięcej sznurków, ale sprawdzamy też solidność węzłów. Jeśli któryś rozwiązuje się, wszystkie sznurki za nim usuwamy, bo lina nie może się rozwiązywać. Licząc sznurki bierzemy pod uwagę tylko tę część liny, która pozostała po usunięciu części za źle zawiązanym węzłem. Za każdy sznurek tworzący linę przyznajemy grupie pół punktu.

8. Zadanie IV: **Zagadka kryminalna**. Bibliotekarz czyta dzieciom historię złodzieja komputerów, który dokonywał kradzieży w różnych miastach. Dzieci muszą udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące złodzieja, jego współpracowników oraz miast, w których złodziej rabował. Zadanie to wymaga od dzieci wielu umiejętności – skupienia uwagi na tekście, dokładnego prześledzenia podanych faktów, logicznego rozumowania, pewnego zasobu wiedzy na temat różnych miejscowości. Każda grupa otrzymuje kartę pracy – jest na niej zapisana przeczytana wcześniej historia złodzieja w skróconej wersji oraz 6 pytań, na które dzieci udzielą odpowiedzi. Ponadto na dużej tablicy musimy zilustrować przeczytaną historię, gdyż dzieci będą czerpały wiedzę także z zamieszczonych fotografii. Podajemy numery kolejnych miejscowości, w których przebywał złodziej, a obok numerów zamieszczamy ilustracje domów w odpowiednich kształtach oraz fotografie charakterystycznych obiektów z poszczególnych miejscowości. Ponadto na tablicy zamieszczamy nazwy 16 miejscowości – dzieci będą musiały wybrać spośród nich 12, w których przebywał złodziej. Mówimy dzieciom, że muszą przyjrzeć się dokładnie fotografiom i przeanalizować fakty podane w tekście, a następnie wyciągnąć wnioski. Zwracamy im uwagę, że jeśli mają wiedzę o naszym kraju, to nie będą miały problemu z rozwiązaniem zagadki. Odpowiedzi na pytania dzieci mają zapisać na otrzymanych kartach pracy.

9. Gdy jedna z grup zapisze na karcie pracy odpowiedzi na wszystkie pytania, dajemy wszystkim hasło do zakończenia pracy nad zagadką. Zbieramy od dzieci karty pracy i sprawdzamy poprawność udzielonych odpowiedzi, przyznając następującą ilość punktów:

pytanie 1 – 1 punkt; pytanie 2 – 1 punkt; pytanie 3 – maksymalnie 6 punktów;
pytanie 4 – maksymalnie 6 punktów; pytanie 5 – maksymalnie 4 punkty;
pytanie 6 – 1 punkt.

10. Omawiamy z dziećmi odpowiedzi zwracając uwagę, co z czego wynikało i do jakich prowadziło wniosków. Grupa, która zdobyła w tej konkurencji najwięcej punktów przypina na tablicy nazwy miast pod odpowiednimi fotografiami.

11. Podliczamy punkty zdobyte przez grupy w poszczególnych zadaniach. Wyłaniamy zwycięzców i bawimy się, że przyjmujemy ich w poczet studentów Akademii Detektywów.

12. Żegnamy dzieci życząc im udanych wakacji i zachęcając, by poznawały nasz kraj a jednocześnie miały oczy i uszy szeroko otwarte, to może przeżyją ciekawą przygodę tak jak bohaterowie książek, które omawialiśmy na początku zajęć.

Załączniki – materiały do poszczególnych zadań:

ZADANIE 1:

barania łopatka, wątroba, mydliny, kotleciki z cielęcej wątróbki,
jajko, staw, kura, kot,
harpun, amulet, kajak, namiot,
ząb, lipa, stóg siana, migdał,
gazeta, wagon, statek, drzwi.

Odpowiedzi: „Puc, Bursztyn i goście”, „Brzydkie kaczątko”, „Anaruk, chłopiec z Grenlandii”, „Dzieci z Bullerbyn”, „O psie, który jeździł koleją”.

ZADANIE 2:

mydło, mydełko, mydelniczka, mydliny, mydlę,
pałac, tron, korona, królik, książkę,
biały, czerwień, różowy, brązowy, żółty,
chlebek, bułeczka, kielbasa, szyneczka, serek,
wróbel, kura, sikora, bocian, skowronek.

Odpowiedzi: mydlę, królik, czerwień, kielbasa, kura.

ZADANIE 4 :

I. Historia złodzieja czytana przez bibliotekarza:

Pan Piotr jest wielkim miłośnikiem podróży. Jeździ po całej Polsce i zwiedza ciekawe zakątki kraju. Sąsiedzi i znajomi często oglądają zdjęcia z jego wycieczek. Dziwią się trochę, że podróżuje zawsze sam. Nie wiedzą jednak o tym, iż pan Piotr jest złodziejem. W dzień zwiedza miasta, a w nocy okrada sklepy ze sprzętem komputerowym. Policja w całym kraju szuka złodzieja komputerów, a tymczasem pan Piotr sprzedaje skradziony sprzęt i w ten sposób zarabia na kolejne podróże. Marzy, że gdy uzbiera dużo pieniędzy, będzie zwiedzał różne kraje.

W każdym mieście, do którego pan Piotr przyjeżdża, szuka sobie pomocników. Pomagają mu oni w kradzieżach.

Ostatnio pan Piotr znów zaplanował sobie grabieżczą podróż po Polsce. Najpierw pojechał do średniej wielkości miasta. Pomocnikiem pana Piotra została tam młoda dziewczyna. Pan Piotr spotkał się z nią w jej domu i tam wspólnie opracowali plan grabieży. Okradli cztery sklepy, po czym pan Piotr pojechał dalej.

W kolejnym mieście pan Piotr okradł jeden sklep, a pomagało mu w tym dwóch chłopaków. Potem wspólnie poszli na wycieczkę w góry.

W trzecim mieście pan Piotr natknął się na śmieszny domek na kurzej łapce. W domku bawiło się trzech chłopców. Złodziej próbował ich namówić, by przyprowadzili starszych kolegów, którzy pomogą mu okraść sklep. Obiecał im w nagrodę laptopy. Jednak chłopcy zawiadomili policję. Złodziej zorientował się, iż jest poszukiwany i szybko wyjechał.

Pojechał do kolejnego miasta. Spotkał się tam pod kościołem z trzema mężczyznami, którzy obiecali mu pomoc w kradzieżach. Jednak o godzinie 12 zgromadził się wokół nich tłum turystów, którzy chcieli zobaczyć trębacza grającego hejnał z wieży Kościoła Mariackiego. Grupa turystów usłyszała kawałek rozmowy. Mężczyźni pomyśleli, że mogą mieć kłopoty. Ostatecznie odmówili swojej pomocy, a pan Piotr wystraszył się, iż go wydadzą i czym prędzej wyjechał na drugi koniec Polski.

Gdy przybył do następnego miasta, przez kilka dni zażywał morskich kąpiel i zwiedzał zabytkowe Stare Miasto. Jednocześnie rozglądał się, by znaleźć właściwych pomocników. Jego wybór padł na młodą parę: dziewczynę i chłopaka, którym za kilka dni kończył się urlop. Wspólnie okradli dwa sklepy, po czym dziewczyna i chłopak, zachęceni bogatym łupem, zaprosili go do swojego rodzinnego miasta, tłumacząc, iż jest tam dużo sklepów ze sprzętem komputerowym.

W rodzinnym mieście swoich pomocników złodziej spędził kilka tygodni. Okradli tam aż sześć sklepów, a po każdym włamaniu spotykali się pod budynkiem z wieżą i odbywali narady. Gdy jednak pan Piotr zorientował się, iż policja jest coraz bliższa wykrycia ich szajki, wyjechał w kolejne miejsce.

W mieście, do którego potem przybył, zwiedził zabytkowy pałac, a następnie zabrał się do roboty. Dwóch mężczyzn zgodziło się mu pomagać. Okradli dwa sklepy, a potem pan Piotr postanowił zwiedzić okoliczne miejscowości.

W jednym miasteczku zwiedził ciekawe ruiny zamku. W następnej miejscowości obejrzał słynne stare drzewo, a w kolejnej spędził wiele godzin w basenie.

Po takim odpoczynku pan Piotr postanowił pojechać do dużego miasta. Zdobył tam sympatię miłej staruszki, która zaprosiła go do swojego domu i poczęstowała pysznymi piernikami. Wiele z nich miało kształt kotów. Potem pokazała mu pomnik znanego astronoma. Nie dała się jednak namówić na pomoc w okradaniu sklepów. Złodziej szybko znalazł innych pomocników – czterech mężczyzn i kobietę. Wspólnie okradli pięć sklepów.

Zdobywszy tak bogaty łup pan Piotr postanowił wypocząć wreszcie za granicą.

Przybył do stolicy jednego z europejskich krajów. Wynajął pokój w drogim hotelu. Pierwszego poranka leżał w łóżku wpatrując się w wieżę widoczną przez okno. Myślał o swoim bogactwie i o czekających go ciekawych podróżach. Nagle ktoś zapukał do drzwi. Okazało się, iż była to policja...

Gdy pan Piotr stanął przed sądem, zorientował się, iż bardzo dużo wskazówek na jego temat udzieliła dziewczyna z Radomia. Co prawda pomogła mu ona okraść cztery sklepy, ale potem dręczyły ją wyrzuty sumienia i zgłosiła się na policję. W sądzie zeznawali też trzech chłopcy z Lublina oraz staruszka. Szybko okazało się, że najbliższe lata pan Piotr spędzi w więzieniu.

II. Karta pracy, którą otrzymują poszczególne grupy:

Oto opis przestępstw i podróży pana Piotra z kilku tygodni ubiegłego roku. Przeczytaj ten opis dokładnie, a następnie odpowiedz na pytania dotyczące kradzieży dokonanych przez pana Piotra.

1. W pierwszym mieście pomocnikiem pana Piotra została młoda dziewczyna. Pan Piotr spotkał się z nią w jej domu i tam wspólnie opracowali plan grabieży. Okradli cztery sklepy.

2. W drugim mieście pan Piotr okradł jeden sklep, a pomagało mu w tym dwóch chłopaków. Potem wspólnie poszli na wycieczkę w góry.

3. W kolejnym mieście pan Piotr natknął się na śmieszny domek na kurzej łapce. W domku bawiło się trzech chłopców. Złodziej próbował ich namówić, by przyprowadzili starszych kolegów, którzy pomogą mu okraść sklep. Obiecał im w nagrodę laptopy. Jednak chłopcy zawiadomili policję. Złodziej zorientował się, iż jest poszukiwany i szybko wyjechał.

4. Pojechał do kolejnego miasta. Spotkał się tam pod kościołem z trzema mężczyznami, którzy obiecali mu pomoc w kradzieżach. Jednak o godzinie 12 zgromadził się wokół nich tłum turystów, którzy chcieli zobaczyć trębacza grającego hejnał z wieży Kościoła Mariackiego. Grupa turystów usłyszała kawałek rozmowy. Mężczyźni pomyśleli, że mogą mieć kłopoty. Ostatecznie odmówili swojej pomocy, a pan Piotr wystraszył się, iż go wydadzą i czym prędzej wyjechał na drugi koniec Polski.

5. Gdy przybył do następnego miasta, przez kilka dni zażywał morskich kąpiel i zwiedzał zabytkowe Stare Miasto. Jednocześnie rozglądał się, by znaleźć właściwych pomocników. Jego wybór padł na młodą parę: dziewczynę i chłopaka, którym za kilka dni kończył się urlop. Wspólnie okradli dwa sklepy, po czym dziewczyna i chłopak, zachęteni bogatym łupem, zaprosili go do swojego miasta, tłumacząc, iż jest tam dużo sklepów ze sprzętem komputerowym.

6. W rodzinnym mieście dziewczyny i chłopaka złodziej spędził kilka tygodni. Okradli tam aż sześć sklepów, a po każdym włamaniu spotykali się pod budynkiem z wieżą i odbywali narady. Gdy jednak pan Piotr zorientował się, iż policja jest coraz bliższa wykrycia ich szajki, wyjechał w kolejne miejsce.

7. W mieście, do którego potem przybył, zwiedził zabytkowy pałac, a następnie zabrał się do roboty. Dwóch mężczyzn zgodziło się mu pomagać. Okradli dwa sklepy, a potem pan Piotr postanowił zwiedzić okoliczne miejscowości.

8. W jednym miasteczku obejrzał ciekawe ruiny zamku.

9. W następnej miejscowości obejrzał słynne stare drzewo.

10. W kolejnej miejscowości spędził wiele godzin w basenie.

11. Po takim odpoczynku pan Piotr postanowił znów pojechać do dużego miasta. Zdobył tam sympatię milej staruszki, która zaprosiła go do swojego domu i poczęstowała pysznymi piernikami. Wiele z nich miało kształt kotów. Potem pokazała mu pomnik znanego astronoma. Nie dała się jednak namówić na pomoc w okradaniu sklepów. Złodziej szybko znalazł innych pomocników – czterech mężczyzn i kobietę. Wspólnie okradli pięć sklepów. Zdobywszy tak bogaty łup pan Piotr postanowił wypocząć wreszcie za granicą.

12. Przybył do stolicy jednego z europejskich krajów. Wynajął pokój w drogim hotelu. Pierwszego poranka leżał w łóżku wpatrując się w wieżę widoczną przez okno. Myślał o swoim bogactwie i o czekających go ciekawych podróżach. Nagle ktoś zapukał do drzwi. Okazało się, iż była to policja...

Gdy pan Piotr stanął przed sądem, zorientował się, iż bardzo dużo wskazówek na jego temat udzieliła dziewczyna z Radomia. Co prawda pomogła mu ona okraść cztery sklepy, ale potem dręczyły ją wyrzuty sumienia i zgłosiła się na policję. W sądzie zeznawali też trzech chłopcy z Lublina oraz staruszka. Szybko okazało się, że najbliższe lata pan Piotr spędzi w więzieniu.

Miejscowości:

Toruń, Paryż, Warszawa, Chęciny, Święta Katarzyna, Radom, Katowice, Zakopane, Lublin, Wrocław, Kraków, Kielce, Białystok, Gdańsk, Zagnańsk, Sitkówka-Nowiny.

Pytania:

1. W jakim mieście stał domek na kurzej łapce?
2. Czy w sądzie zeznawała osoba, która była miłośnikiem kotów? Kim była?
3. W których spośród wymienionych powyżej miast złodziej dokonał włamań?
4. W których spośród wymienionych powyżej miejscowości złodziej był, ale nie dokonał włamań?
5. W których spośród wymienionych miejscowości złodziej w ogóle nie był?
6. Ile komputerów ukradł złodziej?

Odpowiedzi:

1. W Lublinie.
2. Staruszka.
3. Radom, Zakopane, Gdańsk, Warszawa, Kielce, Toruń.
4. Lublin, Kraków, Chęciny, Zagnańsk, Sitkówka-Nowiny, Paryż.

5. Białystok, Święta Katarzyna, Katowice, Wrocław.

6. 20.

III. Tablica z numerami i fotografiami:

1 – fotografia dowolnego domu,

Akademia detektywów, filia nr 11, 2013 r.

2 – fotografia Giewontu,

3 – fotografia domku na kurzej łące,

4 – fotografia Kościoła Mariackiego w Krakowie,

5 – fotografia Starego Miasta w Gdańsku z Fontanną Neptuna,

6 – fotografia Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie,

7 – fotografia Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach,

8 – fotografia ruin zamku w Chęcinach,

9 – fotografia dębu „Bartek”,

10 – fotografia pływalni „Perła” w Sitkówce-Nowiny,

11 – fotografia domu z wizerunkiem kota oraz fotografia pomnika Mikołaja Kopernika w Toruniu,

12 – fotografia wieży Eiffła w Paryżu.

Ponadto na tablicy umieszczamy nazwy miejscowości: Toruń, Paryż, Warszawa, Chęciny, Święta Katarzyna, Radom, Katowice, Zakopane, Lublin, Wrocław, Kraków, Kielce, Białystok, Gdańsk, Zagnańsk, Sitkówka-Nowiny
Pożegnanie.

Scenariusz imprezy „Mały Europejczyk – Włochy”

Pierwsza część cyklu zajęć poświęconych krajom Unii Europejskiej

Cele ogólne:

- zapoznanie z państwami Unii Europejskiej,
- rozwijanie zainteresowania kontynentem europejskim,
- kształtowanie poczucia przynależności do Europy,
- wspieranie i rozwijanie aktywności twórczej dziecka poprzez swobodną ekspresję werbalną, ruchową i plastyczną,
- rozbudzanie zainteresowań literaturą wybranych krajów europejskich.

Cele operacyjne (dziecko):

- rozpoznaje kształt państwa (Włochy) i wskazuje je na mapie,
- wymienia kolory flagi włoskiej,
- wie jakie miasto jest stolicą Włoch,
- posługuje się zwrotami grzecznościowymi w języku włoskim,
- rozpoznaje i nazywa najśłynniejsze budowle włoskie,
- rozpoznaje i nazywa sławnych ludzi pochodzących z Włoch,
- potrafi wymienić charakterystyczne potrawy włoskie,
- potrafi wykonać określone działanie plastyczne.

Metody:

- czynne – zadań stawianych do wykonania, swobodnej ekspresji,
- słowne – opowiadanie, rozmowa,
- oglądowe – ilustracja, mapa, flaga,
- pedagogika zabawy.

Formy – indywidualna, z całą grupą.

Środki dydaktyczne: mapa Włoch, flaga Włoch, styropian, kolorowy karton (czerwony, zielony, biały), ilustracje zabytków, sławnych ludzi i potraw włoskich, kartonowe pudło na pizzę, składniki pizzy (kolorowe elementy wycięte z kartonu: pieczarki, pomidory, cebula, ananas, szynka, salami), arkusz szarego papieru, kolorowa bibuła (czerwona, żółta, zielona, czarna), klej, patyczki do szaszłyków, taśma dwustronna, odtwarzacz CD, nagrania muzyczne, pamiątka z Pizy (figurka), kolorowy pajac wycięty z kolorowych elementów geometrycznych, nakrycia głowy dla pilota i stewardessy, słuchawki.

Piosenki wykorzystane w czasie spotkania:

1. Toto Cutugno – *L'italiano*

2. Al Bano y Romina Power – *Siempre, siempre*
3. Richi e Poveri – *Sarà perché ti amo*
4. Francesco Napoli – *Balla Balla*
5. Al Bano Carrisi & Romina Power – *Felicita*
6. Ricchi e Poveri – *Acapulco*
7. Ricchi e Poveri – *Ciao Italy, ciao amore*
8. Macaroni – *Zuppa Romana*

Przebieg imprezy:

1. Powitanie gości. Zaproszenie ich do zajęcia miejsc na dywanie.
2. Krótka pogadanka na temat Włoch.
 - Pokazujemy dzieciom mapę Włoch – *Co to jest? Co wam to przypomina? Co to są Włochy? Włochy są daleko od Polski czy blisko?*
 - A wiecie, co to jest Italia? – To są Włochy po włosku. Powtórzmy: Italia.*
3. Zabawa integracyjna – zapraszamy dzieci do wspólnego lotu samolotem.
 - *We Włoszech jest ciepło i często świeci słońce. Chcielibyście polecieć samolotem do Włoch? Ustawmy się w długiej kolejce, jeden za drugim.*
 - Dzieci wykonują polecenia pilota:
- Kapitan samolotu staje na czele kolejki. Prosi wieżę o pozwolenie na lot, komunikuje się z drugim pilotem. Wzlatujemy w górę, rozkładamy ręce, tzn. skrzydła. Porządku w samolocie pilnuje stewardessa.
- Pilot mówi: *lecimy prosto, w lewo, w prawo* (wtedy przechylamy się zgodnie z poleceniami), informuje na jakiej wysokości leci samolot, jaka jest temperatura i pogoda za oknami samolotu. Tuż przed lądowaniem zapinamy pasy.
- Za chwilę lądujemy.* (Siadamy)
4. *Jesteśmy już we Włoszech. Powitajmy się tak jak Włosi: Buon giorno.*
5. Przedstawmy się po kolei po włosku:
 - Mam na imię... (*Mi chiamo Agata, Mi chiamo Renata* i kolejno każde z dzieci mówi po włosku, jak ma na imię).
6. *Stolicą Polski jest Warszawa, a wiecie, jakie miasto jest stolicą Włoch? Rzym. Kto wie, jaka postać, znana na całym świecie mieszka w Rzymie (właściwie w Watykanie). Ta postać jest głową Kościoła (papież).*
7. Każde państwo ma swoją flagę. Pokazujemy jak wygląda flaga Włoch. *Jakie kolory ma flaga Włoch?*
 - Zadanie dla dzieci: ułożenie plansz tak, aby utworzyły mapę Włoch (plansze w kolorach: zielonym, białym i czerwonym z fotografiami z Włoch).
8. Pokazujemy zdjęcia Rzymu i inne związane z Włochami – krótka pogadanka z dziećmi.
 - Rozmowa przy ilustracjach – „Słynne włoskie budowle”.
 - Colosseum – ruiny starożytnego rzymskiego amfiteatru,
 - Krzywa wieża w Pizie – ma dzwonnice wykładaną marmurem,
 - Bazylika św. Piotra – bazylika papieska na placu św. Piotra, Stadion piłkarski w Turynie Juventus;

- Rozmowa przy ilustracjach – „Słynni Włosi” (np. Leonardo da Vinci, Pavarotti, Alberto Tomba, Stefano Terazzino) ;
 - Rozmowa przy ilustracjach – „Kuchnia włoska” (np. pizza, spaghetti, cappuccino, lody włoskie).
9. Zabawa ilustrowana ruchem do piosenki *Zuppa Romana*.
W rytm piosenki *Zuppa Romana* pokazujemy, jak gotujemy zupę: myjemy ręce, skrobimy marchew, kroimy, wrzucamy do garnka, mieszamy, solimy, pieprzymy, mieszamy, próbujemy, przykrywamy itp.
 10. Na cztery talerze wkładamy spaghetti. Organizujemy konkurs, kto pierwszy wciągnie makaron bez pomocy widelca. Uczestnicy otrzymują upominki.
 11. Robimy razem włoską pizzę. Przygotowujemy wycięte z papieru elementy: pomidory, kiełbasę, oliwki, cebulę, posypujemy „serem”. Naklejamy na wycięty z kartonu okrąg i wkładamy do pudełka na pizzę.
(podczas robienia pizzy słuchamy włoskich piosenek)
 12. Składanie obrazka – Pinokio – puzzle.
Wiemy, jaki kształt mają Włochy, jak wygląda mapa Włoch i co lubią jeść Włosi. Poznajmy jeszcze jakąś włoską bajkę. Na pewno znacie bajkę Carlo Collodiego „Pinokio”. (Układamy na dywanie pajaca z różnych elementów. Przy okazji dzieci mogą sobie przypomnieć kształty i kolory).
 13. *Włosi lubią śpiewać, bawić się. My też się razem pobawmy – tańczymy w kółeczku z dziećmi.*
 14. Dziękujemy za wspólną podróż: *Grazie (Dziękuję)! Podobala się wam dzisiejsza podróż? Żegnamy się po włosku: Arrivederci lub Ciao! Dzieci dostają w prezencie zrobioną podczas spotkania pizzę.*
 15. Na zakończenie stewardessa rozdaje dzieciom małe flagi Włoch umocowane na patyczkach.

Mały Europejczyk, filia nr 5, 2012 r.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Dorota Chudzińska (11.01.1966-26.04.2014)

26.04.2014r., po długich zmaganiach z ciężką i wyniszczającą chorobą, odeszła z naszego grona Dorota Chudzińska, wspianała Koleżanka i serdeczna Pracownica.

Urodziła się 11.01.1966r. w Kielcach, tutaj też ukończyła szkołę średnią i studium bibliotekarskie.

Od 10 września 1985 r. swoje życie zawodowe związała z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Kielcach, a od 2002 Miejską Biblioteką Publiczną w Kielcach.

Pracę w bibliotece rozpoczęła w jednej z placówek WBP w Kielcach, a następnie w Dziale Opracowania. Przez ostatnie 20 lat związana była z filią nr 12.

Sumienna, odpowiedzialna i kompetentna, wielokrotnie nagradzana, odznaczała się systematycznością i starannością podczas wykonywania pracy. Wyróżniała się zamiłowaniem do ładu zewnętrznego, łatwością w kontaktach z ludźmi.

Zawsze elegancka, uprzejma, sympatyczna i z ogromnym poczuciem humoru .

Odeszła od nas osoba wrażliwa, o dużej kulturze osobistej, oddana przyjaciółka.

W naszej pamięci pozostanie jako pełna energii, uśmiechu i życzliwości.

Mimo ciężkiej choroby zachowała optymizm oraz pogodę ducha i taka pozostanie w naszej pamięci.

Dorota Chudzińska zmarła 26.04.2014 r. mając zaledwie 48 lat. Osierociła córkę.

Dorotko, będzie nam Ciebie brakowało.

Elżbieta Kubicka

Z PODRÓŻY

Alicja Kosmala

Dach Afryki

Kilimandżaro to nazwa afrykańskiego masywu wulkanicznego, często uważanego za najwyższy wolnostojący masyw świata. Znajduje się na pograniczu Kenii i Tanzanii, na terenie *Parku Narodowego Kilimandżaro* o powierzchni 756 m². W 1987 roku wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. W jego skład wchodzi trzy potężne stożki wulkaniczne – *Shira* (3 940 m n.p.m.), *Mawenzi* (5 150 m n.p.m.) i *Kibo* (5 895 m n.p.m.).

Najwyższym punktem, który się zdobywa jest *Uhuru Peak*, czyli szczyt wolności.

Nazwa *Kilimandżaro* pochodzi z języka suahili i jest połączeniem słów *kilima* (góra) i *njiaro* (karawana). Przez kilka wieków arabskie karawany, które zmierzały w głąb kontynentu obierały *Kilimandżaro* jako punkt orientacyjny.

Za pierwszego zdobywcę szczytu w 1889 roku uważa się niemieckiego kartografa i geologa Hansa Meyera. W wyprawie towarzyszyli mu austriacki alpinista Ludwik Purtscheller i przewodnik Johannes Kinyala Lauwo. Obecnie potomek czarnoskórego zdobywcy, Henry Lauwo wprowadza średnio miesięcznie dwie grupy turystów na *Uhuru Peak*.

Klimatolodzy od kilku lat biją na alarm. Jeśli ocieplenie klimatu będzie postępowało w dotychczasowym tempie, to za 10 – 15 lat zniknie lodowiec na *Kilimandżaro*. Przez ostatnie 100 lat jego powierzchnia zmniejszyła się o 80 %. Pozostało tylko 2,5 km² lodowego pola. Bardziej optymistycznie brzmi diagnoza austriackich uczonych. Uważają oni, że od temperatury ważniejsze są opady śniegu na szczycie, a te nie są skąpe, więc jest możliwość, że lodowiec utrzyma się dłużej.

Każdego roku, w najlepszej porze od stycznia do marca przyjeżdżają setki turystów z całego świata z zamiarem zdobycia góry. Wszyscy są ewidencjonowani, stąd wiadomo, że dziennie wchodzi na teren *Parku Narodowego Kilimandżaro* kilkaset osób. Obszar ten stał się maszynką do wyciskania pieniędzy. Ludzie zostawiają tu rocznie kilkanaście milionów dolarów. Mimo to Tanzania (od strony tego państwa wiodą drogi trekkingowe) jest ubogim krajem. Często kilkusobowa rodzina musi się wyżywić za 0,5 dolara dziennie. Wszystkiemu winna, wciąż panująca się, w tym kraju, korupcja.

W pobliżu miejscowości *Moshi* zbudowano lotnisko o nazwie „*Kilimandżaro*”.

Z lotniska prowadzą dobre drogi, przy których powstało wiele sklepików z bogatą ofertą dla turystów. Z *Moshi* do miejscowości *Arusha* jedzie się busami, mijając po drodze plantacje kawy, bananów i ananasów. Widać też sporo wyschniętych pastwisk. Czasem można spotkać Masaja idącego poboczem drogi. Lepiej jednak nie robić mu zdjęcia bez pozwolenia, bo zdarza się, że poirytowany wojownik rzuci dzidą w kierunku fotografa.

Busem dociera się na wysokość 1970 m n.p.m do wioski *Marangu*, gdzie bierze początek jedna z dróg prowadzących na szczyt. *Marangu Router* to najpopularniejsza trasa, zwana także Coca- cola Router. Wybiera ją 2/3 piechurów. Podejścia nie są tu ostre, łatwiej przystosować się do wysokości. Drugą trudniejszą technicznie i dłuższą o jeden dzień jest Machame zwana Whisky Route. Plusem jest mniejszy tłok. Pozostałe trasy są rzadko wybierane ponieważ wymagają doświadczenia wspinaczkowego no i czasu na przystosowanie organizmu do rozrzedzonego powietrza. Nie ma raczej możliwości trekkingu na własną rękę, bez pośrednictwa agencji. Nie można się także obyć bez przewodnika, tragarzy i kucharza.

Przed wyruszeniem należy dokonać wpłaty i rejestracji, która ciągnie się i ciągnie.

Chyba w myśl afrykańskiego powiedzenia – turyści mają zegarki, my mamy czas. Każdy uczestnik dostaje swojego tragarza, który przez cały czas wyprawy będzie niósł bagaż.

Plecaki są ważne; dobrze jeśli waga nie przekracza 14 kilogramów, bo nie trzeba uiszczać dodatkowej opłaty. Następnie pakuje się je w parciane worki i niesione są na głowie lub barkach. Tragarze dźwigają wszystko: jedzenie, naftę do kuchenek, wodę, miski do mycia. Idą szybciej od turystów i w kolejnych bazach czekają już na wędrowców. Każda grupa ma swojego kucharza.

Pierwszego dnia trasa prowadzi przez las deszczowy. Dużo zieleni, trochę duszno i parno. Gdzieś wysoko w koronach drzew słychać odgłosy ptaków i małp. Mija się małe wodospady i strumyki. Po kilku godzinach marszu grupa dociera do pierwszej bazy *Mandara*, leżącej na wysokości 2 700 m n.p.m. W tej bazie jest drewniana stołówka z dwuspadowym dachem sięgającym ziemi. I także domki noclegowe z czterema pryzcami. Pomocnicy przynoszą każdemu uczestnikowi niedużą miednicę wypełnioną w 1/3 gorącą wodą do mycia. Rano oprócz miednicy serwują jeszcze kubek aromatycznej herbaty przed śniadaniem. Jeżeli w pobliżu któregoś z domków rozbiła namioty obsługa, to słychać jeszcze długo w nocy rozmowy w miłym dla ucha języku suahili. W Afryce tym językiem posługuje się około 50 milionów ludzi. Można wylapać poszczególne słowa znane z kreskówki „Król Lew” takie jak: *hakuna matata, simba, rafiki*.

Podczas wędrowki, zwłaszcza na jej początku, Afrykanie często powtarzają słowa *pole, pole*, czyli wolno, wolno. Chodzi o to, by nie iść zbyt szybko, wtedy organizm łatwiej adaptuje się do wysokości.

Wchodzący, co trochę, mijają schodzącą obsługę i wracających piechurów. Witają się słynnym „*Jambo*”. Następnego dnia po śniadaniu i spakowaniu suchego prowiantu grupa wyrusza w dalszą drogę. Gęsta dżungla ustępuje miejsca drzewom, których konary pokrywają porosty tworząc charakterystyczne brody. Pojawiają się krzewy i turzyce. W tej scenerii dociera się do bazy *Horombo* znajdującej się na wysokości 3720 m n.p.m. Obóz jest położony w przepięknej okolicy, gdzie przy dobrej pogodzie widać masyw *Kilimandżaro*, a z drugiej strony wzgórze, w dole, rozciąga się panorama miasta *Arusha*, po zmroku rozświetlonego migotającymi światłkami. W tym miejscu znajduje się także lądowisko helikoptera używanego do akcji ratunkowych.

Następny dzień przeznaczony jest na lepszą aklimatyzację. Wchodzi się na wysokość 4 200 m n.p.m. do przepięknej skały *Zebry*. To mały masyw skalny w biało- czarne pasy przypominający wzór na skórze zebry. Znowu piękne widoki rekompensują dający się we znaki niedobór tlenu. W bazie kolacja, mycie w małej ilości wody. Nie działają telefony, baterie się wyczerpały. Prąd jest tylko w stołówce. Podłączenie ładowarki do generatora prądu kosztuje 40 dolarów, więc nikt nie korzysta.

Kolejnego ranka te same czynności. I wymarsz do ostatniego obozowiska; 8 godzin w trasie. Krajobraz staje się coraz bardziej surowy, zmienia się również roślinność. Na tej wysokości panoszą się senecje, endemiczne rośliny przypominające ukwiały, trawy i gdzieś niedziedzie małe krzaczki. Po kilku godzinach wędrówki krajobraz zmienia się w księżycowy. To wulkaniczna pustynia z niewielkimi skupiskami skał. Zieleń ustępuje miejsca odcieniom szarości z odrobiną rudych refleksów. Wreszcie docieramy do miejsca odpoczynku, dużego baraku podzielonego na kilka sal z piętrowymi łózkami. Ostatni przystanek przed atakiem szczytowym, czyli *Kibo Hut* (4 759 m n.p.m). Spotkać tu można grupy z całego świata – Japończyków, Amerykanów, Włochów, Arabów. Po zjedzeniu posiłku odpoczywa się i jeszcze raz odpoczywa, w ubraniu, pod śpiworem, bo zimno daje się we znaki. Mycie nie wchodzi w grę, bo nie ma wody, pozostają chusteczki nawilżające. Ubikacja jest, rzecz jasna, z miejscem na stopy i dziurą w podłodze. Trzeba zabrać ze sobą latarkę czołówkę, żeby przypadkiem noga nie wpadła w ciemnościach do otworu.

Po kolacji, około 23.00, wyrusza się na zdobycie szczytu. To najtrudniejszy odcinek drogi. W nocy wyrusza się z kilku powodów. Po pierwsze, śnieg na zboczach jest zmrożony, łatwiej się po nim idzie i nie ma wiatru. Po drugie, gdy się stanie na szczycie o świcie powietrze jest czyste, klarowne i można podziwiać panoramę. Później pojawiają się chmury i zakrywają widoki. Jeszcze jeden powód to rezerwa czasowa, w razie załamania pogody jest szansa na bezpieczny powrót do *Kibo Hut*. Praktycznie cała droga jest pokonywana w ciemnościach. Jedynym źródłem światła jest latarka czołwka. W pierwszym etapie idzie się po pyłe wulkanicznym, potem już po skałach ostro w górę. Na wysokości 4 900-5 200 m n.p.m. niektórzy kończą wspinaczkę, ponieważ zostali pokonani przez chorobę wysokościową. Pojawiają się

zawroty głowy, wymioty, biegunka, problemy z oddychaniem. Muszą zawrócić z jednym z przewodników. Z tego powodu w grupie są przewodnicy i pomocnicy, bo nikt z turystów nie może wracać sam do bazy. Pozostali wspinają się dalej. Jeśli spojrzysz w górę lub w dół, za siebie to widać wiele migających światełek. To ci, którzy wyruszyli wcześniej bądź później. Wraz z wysokością jest coraz trudniej. Nogi stają się coraz cięższe i dotkliwie daje się we znaki brak tlenu. Po mozolnej kilkugodzinnej wspinaczce o godzinie 6.30 rano, uczestnicy docierają do krawędzi krateru o nazwie *Gillman's Point* – 5 685 m n.p.m. Do świtu jeszcze trochę i około dwóch godzin marszu do szczytu.

Wije silny wiatr i siecze po twarzach zamrzniętymi drobinami lodu. Zimno do skwiera, temperatura - 20 °C. Na wąskiej ścieżce trzeba uważać, bo tuż obok brzeg krateru. Turyci idą gęsiego i dochodzą do drugiego punktu *Stella Point* – 5 739 m n.p.m., stąd już niedaleko do celu. Ten ostatni etap to prawdziwa walka ze swoimi słabościami. Trzeba pokonywać zmęczenie i niedobór tlenu. Wreszcie widać szczyt, mobilizacja na ostatnich metrach, uśmiechy na twarzach i tablica:

CONGRATULATIONS !

YOU ARE NOW AT

UHURU PEAK TANZANIA 5895 M AMSL

Wszystkich ogarnia euforia, robią zdjęcia, śmieją się. Najwyższy szczyt Afryki i jeden z Korony Ziemi zdobyty. Właśnie w tym momencie wschodzi słońce. Ten widok rekompensuje wcześniejszy trud. Promienie słoneczne padają na wszystko dookoła. W miejsce szarości pojawiają się kolory. Śnieg, skały i lodowiec mieniają się odcieniami żółci, czerwieni i pomarańczy. Po kilkunastu minutach Dach Afryki zaczyna tonąć we mgle. Czas wracać. Teraz kilka godzin w dół do bazy *Kibo*, odpoczynek, posiłek i wymarsz do następnego obozowiska. Następnego dnia znów w dół, aż do bramy parku. Pożegnanie z całą obsługą, powrót busikami do hotelu w *Moshi*. Wieczorem uroczyste wręczenie certyfikatów, a dla tych, których góra pokonała, kartki z gratulacjami i zapisem wysokości na którą dotarli.

Następnego dnia wszyscy uczestnicy udają się na wypoczynek na *Zanzibar*. Wśród atrakcji, które oferuje wyspa są szmaragdowe wody oceanu, plaże z białym, miękkim piaskiem, wodne safari, farma przypraw pachnąca cynamonem, goździkami i pieprzem, rezerwat z endemicznym gatunkiem małp, *Stone Town* – miasto wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO. Tu też można zwiedzać dom urodzenia Freddy'ego Mercury'ego.

Niektórzy zaczynają swoją afrykańską przygodę od wizyty w Kenii, a zwłaszcza Nairobi. Na obrzeżach zatłoczonej i gwarnej stolicy warto zobaczyć ogród botaniczny, sierociniec dla żyraf. Wielbiciele literatury odwiedzają dom Karen Blixen.

Kontakt z przyrodą zapewni kilka parków narodowych: *Masai Mara*, *Tsavo*, *Meru* czy *Amboseli*. Ten ostatni o powierzchni 392 km² znajduje się na granicy z Tanzanią. Został uznany przez UNESCO za rezerwat biosfery. Jest w nim dużo zieleni, ponieważ zasilają go

wody spływające z Kilimandżaro. Są tam również bagna, na których mieszka wiele gatunków ptaków i hipopotamy, zaglądają rodziny słoni. Z tak zwanej Wielkiej Piątki zobaczymy tu tylko wcześniej wspomniane słonie, bawoły, lwy, a oprócz nich żyrafy, pawiany, hieny, kilka gatunków antylop i gazeli. Z każdej strony *Amboseli* widać masyw *Kilimandżaro*.

Kolejną z atrakcji, jakie ma w ofercie Kenia, to odwiedzenie wioski *Masajów*.

Za 20 dolarów od osoby mieszkańcy pokażą wioskę, wewnątrz chat, opowiedzą o swoim życiu.

Dla chętnych bazarek poza wioską, gdzie kobiety sprzedają rękodzieło: wisiorki, bransoletki oraz sandały wykonane ze starych opon samochodowych.

Zobaczywszy te wszystkie wspaniałości wraca się do domu i planuje następną wyprawę. Bakcyl podróżniczy jest zaraźliwy, ale w tym przypadku to bardzo dobrze.

Na szczycie Kilimandżaro, 2013 r.

Kenia, spotkanie w wiosce Masajów, 2013 r.

Moje podróżowanie

Chcę Was dziś zabrać, w kilka ciekawych, moim zdaniem, miejsc do których odczuwam szczególny sentyment. Każdy z nas ma swoje ulubione okolice, do których chętnie wraca. Jedni preferują góry, inni morze, a jeszcze inni wybierają jeziora. Ja natomiast lubię poznawać coraz to nowe tereny.

Szlak Piastowski. Zwiedzamy Gniezno, Biskupin, Kórnik, wdrapujemy się na Mysią Wieżę w Kruszwicy. Kiedy znalazłam się na szczycie tej 32-metrowej wieży zaparło mi dech z wrażenia. Nie dlatego, że pokonałam 109 schodów ale dlatego, że rozpostarł się przede mną niezapomniany widok na jezioro Gopło, na jego malownicze wysepki i półwyspy.

Sama wieża, ceglana, ośmioboczna, znajduje się na Półwyspie Rzępowskim wecinającym się głęboko w wody jeziora i stanowi pozostałość po zamku w Kruszwicy zbudowanym przez Kazimierza Wielkiego. Nazwę tłumaczy się legendą, kiedy to król Popiel wraz z rodziną został w niej zjedzony przez mściwe myszy. Inni uważają, że nazwa pochodzi od rodu Myszków, którzy panowali tu nad ludem goplańskim. Jest jeszcze inna wersja, która głosi, że nazwę tę przynieśli Krzyżacy.

W każdym razie jest to miejsce wyjątkowe, niezapomniane a widoki pozostają na zawsze w pamięci.

Podobnego uczucia doznajemy w **Drohiczynie**, mieście położonym w województwie podlaskim. Wydaje się ono całkiem pomijane przez turystów. Ta maleńka osada, ukryta wśród meandrów Bugu, na wysokiej skarpie jest oazą spokoju i wymarzonym miejscem na wypoczynek dla tych co lubią podziwiać piękno natury. Widok ze wzgórza zamkowego na wijący się w dolinie Bug jest wspaniały. Rzeka w tym miejscu widoczna jest na wiele kilometrów, płynie silnym nurtem, zmieniając swe koryto, tworząc mielizny, wysokie skarpy i starorzecza.

Sam Drohiczyn jest bardzo interesującym miejscem, którego historia sięga XI wieku, obfituje w wiele ważnych wydarzeń, wielorakość kulturową i religijną. Miasto liczące zaledwie 2 tysiące mieszkańców ma trzy klasztory (jezuitów, franciszkanów i benedyktynek) oraz cerkiew prawosławną.

Takich urokliwych, a jednocześnie mało znanych miejsc, miałam okazję poznać dużo więcej. Czy ktoś wie gdzie znajduje się i z czego słynie na przykład **Międzygórze** ?

To górską stacją klimatyczną, malowniczo położoną u stóp Masywu Śnieżnika w zacisznych dolinkach rzek Wilczki i Bogoryi. Bezpośrednie otoczenie lasów, czyste górskie

powietrze, potoki pozwalają na prawdziwy relaks, wypoczynek i regenerację sił. Walory przyrodnicze okolicy: klimatyczne, letniskowe oraz wypoczynkowe zauważono już w XIX wieku.

Zabudowa architektoniczna dodaje miejscowości szczególnego uroku. Drewniane domy oraz pensjonaty w stylu tyrolskim i norweskim wyjątkowo dobrze komponują się z górskim otoczeniem. Sposób zabudowy jest unikatowy w skali Polski i stanowi dodatkowy wyróżnik kurortu.

Międzygórze i okolica oferują liczne atrakcje:

- zabytkowe obiekty architektoniczne i sakralne (drewniany kościół, górską kaplicę, zabytkowe pensjonaty, zaporę),
- osobliwości przyrodnicze i krajobrazowe (rezerwat ścisły z wodospadem Wilczki, ciekawe szlaki turystyczne),
- oryginalny Ogród Bajek dla dzieci oraz doskonałe warunki do uprawiania sportu i rekreacji.

Natomiast, jeśli ktoś poszukuje przeżyć duchowych, polecam odwiedzić **Górecko-Kościelne** – wieś położoną na Roztoczu w województwie lubelskim otoczoną lasami Puszczy Solskiej. Jest to magiczne miejsce mocy, które związane jest z wyznawaniem kultu św. Stanisława. Znajduje się tu modrzewiowy kościółek św. Stanisława. Od niego prowadzi leśna aleja wysadzana wiekowymi dębami, pośród których umieszczone są drewniane kapliczki drogi krzyżowej. Droga kończy się na rzece Szum na której zbudowano na palach „Kapliczkę na wodzie”.

W tym wyjątkowym otoczeniu mieszkają zwykli niezwykli ludzie, artyści którzy wystawiają swoje prace bezpośrednio przed domami. Przesycone sakralnymi cudami miejsce, które warto odwiedzić zwiedzając Roztocze.

Wieś **Kruszyniany** położona na szlaku tatarskim znajduje się w województwie podlaskim. Charakteryzuje ją przede wszystkim zróżnicowanie kulturowe i religijne mieszkańców, ale też piękna okolica. Miejscowość leży wśród pofałdowanych, częściowo zalesionych wzgórz, z których otwierają się rozległe widoki na dolinę Świsłoczy. To niewątpliwie kolebka kultury tatarskiej na ziemiach polskich i można tu jeszcze spotkać ślady zamierchłej przeszłości. Rzadko spotykana architektura domów i układ przestrzenny zachowany jeszcze z VII wieku. Największą atrakcją jest meczet oraz mizar (cmentarz tatarski). Do atrakcji należy również kuchnia tatarska serwująca wiele bardzo oryginalnych potraw np. piremaczewniki, trybuszoki, czebureki, belysz, kruszonkę, a także zupę cymes czy babkę ziemniaczaną.

Mam nadzieję, że ten krótki przegląd , pełnych uroku miejsc, może być zachętą do poszukiwań mało znanych zakątków przyrody, czy zagubionych śladów historycznych i kulturowych Polski.

PRACOWNICY MBP W KIELCACH

Wykaz działów i filii MBP, sierpień 2014 r.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KIELCACH

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5

41 362 70 13; 41 368 54 09

fax 41 362 61 15

e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

www.mbp.kielce.pl

DYREKTOR

Andrzej Maćkowski

41 362 70 13

andrzej.mackowski@mbp.kielce.pl

ZASTĘPCA DYREKTORA

Bożena Iwan, starszy kustosz

41 368 54 09

bozena.iwan@mbp.kielce.pl

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Urszula Sochanek

41 362 70 13

urszula.sochanek@mbp.kielce.pl

DZIAŁ GROMADZENIA, OPRACOWANIA I UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW

41 368 54 09

kierownik Anna Szalkowska, starszy kustosz

anna.szalkowska@mbp.kielce.pl

Joanna Binkowska-Słoń, starszy kustosz, specjalista ds. gromadzenia i opracowania zbiorów
gromadzenie@mbp.kielce.pl

Barbara Nawierska, kustosz, specjalista ds. udostępniania zbiorów
barbara.nawierska@mbp.kielce.pl

DZIAŁ INFORMATYZACJI I AUTOMATYZACJI

41 368 54 09

kierownik Marek Maksymiuk

informatyk@mbp.kielce.pl

Artur Piwko, specjalista ds. informatyzacji i automatyzacji

artur.piwko@mbp.kielce.pl

Renata Sztandera, starszy kustosz, specjalista ds. informatyzacji i automatyzacji

renata.sztandera@mbp.kielce.pl

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, starszy kustosz, specjalista ds. rozwoju systemu bibliotecznego

katarzyna.kowalczyk@mbp.kielce.pl

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

41 362 70 13

Iwona Ramiączek, główny specjalista ds. księgowo-płacowych

Aneta Adamić, księgowa

DZIAŁ ADMINISTRACJI

41 362 70 13

kierownik Józef Andrzej Sobczyk

andrzej.sobczyk@mbp.kielce.pl

Grzegorz Artman, specjalista ds. opracowania koncepcji i organizacji teatru

Anna Lasa, specjalista ds. kadr i administracji

biblioteka@mbp.kielce.pl

Andrzej Mazurczak, mistrz

Pracownicy gospodarczy:

Teresa Bednarska

Grażyna Cudzik

Krystyna Kot

Urszula Kowalczyk

Joanna Pawelec

Mieczysława Róg

Małgorzata Sitek

Zofia Toporek

Edyta Trzebińska

Marianna Trzebińska

FILIA NR 1

25-711 Kielce, ul. Karczówkowska 20 (os. Jagiellońskie); 41 345 59 73

filia1@mbp.kielce.pl

kierownik Bożena Naporowska, starszy kustosz

Elżbieta Marciszewska, starszy kustosz

Bożena Ptak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 2

25-750 Kielce, ul. Krzemionkowa 1 (os. Podkarczówka); 41 345 26 38

filia2@mbp.kielce.pl

kierownik Alicja Kosmała, starszy kustosz

Monika Kuzia, kustosz

Agnieszka Bajerczak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 3

25-606 Kielce, ul. Jagiellońska 36 (os. Czarnów); 41 345 23 01

filia3@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Muszyńska, starszy kustosz

Bożena Gorajska, starszy bibliotekarz

Anna Kopczyńska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 4

25-651 Kielce, ul. Górnicza 64 (Herby); 41 344 33 14

filia4@mbp.kielce.pl

kierownik Renata Kajdan, starszy kustosz

Justyna Stefańska, starszy bibliotekarz

Dorota Wawrynowicz, starszy bibliotekarz

FILIA NR 5

25-547 Kielce, ul. Warszawska 147 (os. Uroczysko); 41 331 22 78

filia5@mbp.kielce.pl

kierownik Agata Zając, starszy kustosz

Dorota Biskupska, starszy kustosz

Edyta Figarska, kustosz

Beata Goc, starszy bibliotekarz

Aneta Szcześniak, starszy bibliotekarz

Małgorzata Szydziak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 6

25-255 Kielce, ul. Wikaryjska 2 (Domaszowice)

filia6@mbp.kielce.pl

kierownik Krystyna Lewandowska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 8

25-150 Kielce, os. Barwinek 31; 41 361 47 26

filia8@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Ząbek, starszy kustosz

Jadwiga Kieś-Kozak, starszy kustosz

Edyta Pedrycz, kustosz

FILIA NR 9

25-525 Kielce, ul. Okrzei 9 (centrum); 41 343 16 10

filia9@mbp.kielce.pl

kierownik Dorota Adamus, kustosz

Jolanta Grudzień, starszy kustosz

Beata Chrzęszczyk, starszy bibliotekarz

Aneta Rakowska, kustosz

Aldona Zielińska, kustosz

FILIA NR 10

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5 (os.Bocianek); 41 331 66 46

filia10@mbp.kielce.pl

kierownik Mariola Kamyk, starszy kustosz

Ewelina Iwan, starszy bibliotekarz

Iwona Łysek-Sobiesińska, starszy kustosz

Iwona Majewska, starszy kustosz

FILIA NR 11

25-432 Kielce, ul. J.Nowaka-Jeziorańskiego 53 (os. Świętokrzyskie); 41 331 83 46

filia11@mbp.kielce.pl

kierownik Beata Kamińska, starszy kustosz

Bożena Mazurczak, starszy bibliotekarz

Ewa Sobczyńska-Niebudek, starszy kustosz

Elżbieta Szczygieł, kustosz

FILIA NR 12

25-358 Kielce, ul. Zagórska 60 (os. XXV-lecia); 41 344 36 71

filia12@mbp.kielce.pl

kierownik Edyta Bafia, starszy kustosz

Robert Ciulek, kustosz

Elżbieta Kubicka, starszy kustosz

Joanna Nowakowska, bibliotekarz

Iwona Ozga, starszy bibliotekarz

Barbara Tomaszewska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 13

25-628 Kielce, ul. Naruszewicza 25 (os. Pod Dalnią); 41 335 88 21

filia13@mbp.kielce.pl

kierownik Katarzyna Iwańska, starszy kustosz

Anna Libudzić, bibliotekarz

Marzena Woźniak, bibliotekarz